

Răspîndirea chiropterelor în R. P. Romîna

Margareta Dumitrescu
Jana Tanasachi
Traian Orghidan

S-ar putea crede că pentru o regiune nu prea întinsă, cum este țara noastră, chiropterele ar trebui să aibă o r sp ndire mai mult sau mai puțin omogenă. Cercetările din ultimul timp duc însă la concluzia că cel puțin pentru unele specii există o limitare destul de netă a ariilor de repartiție.

Pe de o parte, ca poziție geografică, țara noastră ocupă locul de trecere între centrul și răsăritul Europei, fiind în același timp situată la o latitudine mijlocie cuprinsă între 43° și 48°. De aceea și fauna de chiroptere reprezintă la noi, aș  cum era de așteptat, un amestec de forme sudice și nordice central-europene și asiatice.

Pe de altă parte varietatea reliefului actual al țării, la care se adaugă evoluția paleogeografică deosebită a diferitelor sale regiuni, sînt condiții care au creat o mare diversitate a habitatelor.  n afară de vălurile din regiunile de c mpie, de dealuri și de munte, r sp ndirea mare a calcarelor sfredelite de peșteri a avut și are rolul său important pentru viața chiropterelor.

Majoritatea datelor bibliografice vechi asupra lilieciilor de la noi sînt lipsite de indicațiile, at t de necesare, asupra adăpostului și anotimpului în care au fost menționați. Aceste lipsuri ne-au pus în imposibilitatea de a utiliza datele anterioare la confruntarea cu observațiile noastre. Ele ne-au folosit numai pentru completarea cunoștințelor asupra arealului speciilor respective.

Cercetările noastre asupra faunei de chiroptere au început din anul 1950. Lucr nd la studiul peșterilor din R. P. Romîna mai întii în cadrul Comitetului geologic și apoi al Institutului de Speologie „Emil Racoviță”, împreună cu Valeriu Pușcariu, am avut ocazia să adunăm numeroase date asupra lilieciilor din peste 200 de peșteri.

Astfel, în afară de studiul componenței faunei din peșterile cercetate și al r sp ndirii diferitelor specii în țara noastră, s-au putut face și diferite observații asupra morfologiei, anatomiei și biologiei majorității speciilor de chiroptere de la noi. Trebuie să menționăm că, p nă în momentul de față cercetările se referă mai mult asupra speciilor care folosesc

adăpost peșterile măcar într-unul din anotimpuri. Formele care se adăpostesc în scorburi, în poduri, ruine, clopotnițe, sînt mult mai puține și problema cercetării lor rămîne ca un important obiectiv pentru viitor.

În schimb, prin studiul depozitelor de umplutură din peșteri am obținut, atît de pe suprafața lor, cit și din adîncime prin sondațe și săpături, un bogat material de schelete actuale, subfosile și fosile. În felul acesta am putut beneficia de avantajele unei perspective istorice cel puțin a unei părți din fauna de chiroptere a țării noastre¹.

Cercetarea scorburilor ne-a dat posibilitatea să capturăm singurul exemplar de *Nyctalus lasiopterus*, găsit la noi în țară. Celelalte adăposturi, poduri, clopotnițe, ruine, deși în mai mică măsură cercetate, ne-au oferit date interesante în ceea ce privește studiul coloniilor de naștere a lui *Myotis oxygnathus* și *Pipistrellus pipistrellus* (mănăstirea Cernica).

Obiectul notei de față este studiul componenței faunei de chiroptere din țara noastră și al răspîndirii speciilor. Deoarece răspîndirea și componența acestei faune este în strînsă legătură cu factorii ecologici, am dat pentru fiecare specie și cîteva din observațiile noastre asupra condițiilor de viață în care au fost găsite.

Lista speciilor de Chiroptere din R. P. Romîna

Familia RHINOLOPHIDAE

1. *Rhinolophus ferrum-equinum* Schreber
2. *Rhinolophus hipposideros* Bechstein
3. *Rhinolophus méhelyi* Matschie
4. *Rhinolophus euryale* Blasius
5. *Rhinolophus blasii* Peters

Familia VESPERTILIONIDAE

6. *Myotis myotis* Borkhausen
7. *Myotis oxygnathus* Monticelli
8. *Myotis bechsteini* Kühl
9. *Myotis dasycneme* Boie
10. *Myotis daubentoni* Kühl
11. *Myotis capaccinii* Bonaparte
12. *Myotis nattereri* Kühl
13. *Myotis emarginatus* Geoffroy
14. *Myotis ikonnikovi* Ognev
15. *Myotis mystacinus* Fühl
16. *Nyctalus noctula* Schreber
17. *Nyctalus lasiopterus* Schreber

¹ La studiul formelor din peșteri am fost ajutați de Valeriu Pușcariu, care între altele, ne-a capturat singurul exemplar de *Myotis bechsteini* pe care îl avem la dispoziție.

18. *Nyctalus leisleri* Kühl
  19. *Miniopterus schreibersi* Kühl
  20. *Plecotus auritus* Linnaeus
  21. *Barbastella barbastellus* Schreber
  22. *Vespertilio murinus* Linnaeus
  23. *Eptesicus serotinus* Schreber
  24. *Eptesicus sodalis* Barot Hamilton
  25. *Eptesicus nilsoni* Keyserling et Blasius
  26. *Pipistrellus pipistrellus* Schreber
  27. *Pipistrellus nathusii* Keyserling et Blasius
- Fauna wurmiană din peștera „La Adam” (resturi scheletice)
- Myotis myotis* Borkhausen
Myotis oxygnathus Monticelli
Myotis nattereri Kühl
Myotis bechsteini Kühl
Myotis emarginatus Geoffroy
Eptesicus serotinus Schreber
Miniopterus schreibersi Kühl

Fauna cromeriană citată de K o r m o s la Betfia (resturi scheletice)

28. *Myotis baranensis* Kormos
  29. *Myotis schaubi* Kormos
- Myotis daubentoni* Leisleri Kühl
Myotis emarginatus Geoffroy
Plecotus auritus Linnaeus
30. *Plecotus crassidens* Kormos
  31. *Eptesicus preglacialis*
- Rhinolophus ferrum-equinum* Schreber
- Tot aici noi am găsit :
- Myotis oxygnathus* Monticelli
Myotis bechsteini Kühl

Din această listă se vede că în țara noastră s-au găsit pînă acum 27 de specii actuale și 4 specii fosile, dispărute, în total 31 de specii. Din fauna actuală citată în literatură, noi nu am găsit pe : *Myotis dasycneme*, *Myotis daubentoni*, *Nyctalus leisleri*, *Eptesicus sodalis* și *Eptesicus nilsoni*, în schimb cităm pentru prima oară în țara noastră pe *Rhinolophus blasii*, *Myotis ikonnikovi*, *Barbastella barbastellus* și *Nyctalus lasiopterus*.

Am constatat că din cele 27 de specii, numai 14 formează colonii, iar dintre acestea cele mai bogate în indivizi sînt alcătuite de *Myotis myotis*, *Myotis emarginatus*, *Miniopterus schreibersi*, *Pipistrellus pipistrellus*¹, *Rhinolophus méhelyi*, *Rh. ferrum-equinum*, *Rhinolophus blasii* și *Rhinolophus euryale*.

Coloniile de 12 000—15 000 de indivizi erau constituite de speciile *Myotis myotis* și *Miniopterus schreibersi* în Peștera Liliecilor de la mănăstirea Bistrița și în Peștera Mare din cheile Virghișului.

¹ Recent (decembrie 1962) unul din noi (Traian Orghidan) a descoperit cea mai mare colonie de hibernație cunoscută pînă astăzi de *Pipistrellus pipistrellus*. Aceasta cuprindea 60 000—70 000 de indivizi, înghesuși pe o suprafață de cel puțin 20 m² a peretelui galeriei principale din peștera Șura Mare (Hunedoara), la 350 m distanță de intrare.

Rhinolophus ferrum-equinum Schreber 1774

Boțșoi potkovonos

Greater Horseshoe Bat.

Le grand Rhinolophe fer à cheval

Grosshufeisennase

Aria de răspândire: se întinde din Anglia, Portugalia și nordul Africii, peste Europa Centrală și de Sud, Asia Mică, Crimeea, Caucaz, Turkmenia și Himalaia, până în sudul Chinei și Japoniei (Kuzia kin). În R.P. Polonă, K. Kowalski nu l-a găsit, deși a fost întâlnit în R.S. Cehoslovacă. Până în 1931, la noi în țară a fost citat din 12 localități de către Bielitz (1886), Paszla w z k y (1918) și Călinescu (1931), fără indicația precisă a naturii adăpostului și fără dată.

Materialele studiate de noi până acum provin din 48 de peșteri. *Rhinolophus ferrum-equinum* este unul din liliecii cei mai frecvenți ai peșterilor noastre, întâlnindu-se atît în colonii numeroase de sute de indivizi, cît și izolați sau în grupuri restrinse. Cînd sînt grupați în colonii, de cele mai multe ori stau separați între ei prin spații mai mici sau mai mari. Nu este mai puțin adevărat însă că s-au văzut și colonii de hibernație în care indivizii stăteau înghesuiți. Acest lucru l-am observat pentru prima dată în Peștera Liliecilor de la Gura Dobrogei, cînd colonia se găsea situată într-un loc în care temperatura era de 4°—5°. În aceeași peșteră, la 7°, indivizii atîrnau la distanță unul de altul (21 ian. 1956).

Interesant este că în Peștera Liliecilor de la mănăstirea Bistrița colonia de hibernație rămînea răsfirată și la 4° (25 ian. 1953). Probabil că modul de grupare în colonii al acestei specii depinde și de alte condiții.

Temperatura de hibernație poate varia între 4° și 9° sau chiar 10°. Este drept că la temperaturi mai ridicate de 7° nu am văzut colonii, ci numai indivizi răzleți și cu un somn mai puțin adînc (22 ian. 1957, Peștera Mare din cheile Virghișului).

În timpul verii am întâlnit de nenumărate ori în peșteri colonii de *Rhinolophus ferrum-equinum*, putîndu-se stabili și perioada nașterilor. Pui încă goluși au fost capturați la 12 iulie 1956 în Peștera Veteranilor (la 15°).

În primele zile ale lunii aprilie (1952), vizitînd Peștera Liliecilor de la mănăstirea Bistrița am observat că *Rhinolophus ferrum-equinum* părăsește această peșteră, plecînd în căutarea unui alt adăpost pentru perioada de naștere și creștere a puilor. Reîntoarcerea are loc la sfîrșitul lunii septembrie.

În unele peșteri (Gura Dobrogei), coloniile se găsesc atît iarna, cît și vara.

Nu am întâlnit niciodată această specie adăpostită în scorburile copacilor.

În ceea ce privește asociația în colonii cu alte specii, observațiile ne-au arătat că *Rh. ferrum-equinum* formează uneori colonii comune de naștere cu *Myotis emarginatus* (peștera nr. 2 din Canarana Fetei, iul. 1958) sau cu *Rhinolophus mlchelyi*, *Miniopterus schreibersii* și *Myotis myotis* (Peștera Liliecilor de la Gura Dobrogei, 1 iul. 1956).

18. Peștera *Femeii* din dealul Proseu (com. Cireșu, raionul Turnu-Severin, reg. Oltenia, loc. nr. 59, ind. izolați, 20 dec. 1958).
19. Peștera *Ungurului* de la Pecenișca (Băile Herculane, reg. Banat, loc. nr. 61, 4 dec. 1943; 30 mai 1954). 2.
20. Peștera *Hoșilor* (raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 62, ind. izolați, 25 mai 1954).
21. Localitatea *Plavișevița* (raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 65, citat de Paszlawzsky, 1918). 3
22. Peștera *Veteranilor* (com. Plavișevița, raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 66, colonie, 12 iul. 1956).
23. Peștera *Gaura cu Muște* (raionul Moldova Nouă, reg. Banat, loc. nr. 69, citat de Paszlawzsky, 1918). 4
24. Peștera *Ponor* de lângă Anina (raionul Oravița, reg. Banat, loc. nr. 73, colonie, leg. Val. Pușcariu, 15 iun. 1952).
25. Peștera *din Chia Gîrlăstii* (raionul Reșița, reg. Banat, loc. nr. 75, colonie, leg. Val. Pușcariu, 10 sept. 1952).
26. Peștera *Lilieșilor* de la Carașova (raionul Reșița, reg. Banat, loc. nr. 76, colonie, leg. Val. Pușcariu).
27. Peștera *Sînesii* (com. Căprioara, raionul Lipova, reg. Banat, loc. nr. 81, ind. izolați, 18 mai 1952; 23 apr. 1954; 23 iun. 1954).
28. Peștera *lui Dușu* (com. Căprioara, raionul Lipova, reg. Banat, loc. nr. 83, colonie, 19 mai 1952).
29. Peștera *de la Romanești-Fereștii* (raionul Făget, reg. Banat, loc. nr. 84, ind. izolați, 5 nov. 1951).
30. Peștera *Godinești* (com. Zam, raionul Ilia, reg. Hunedoara, loc. nr. 86, ind. izolați, leg. I. Tabacaru și D. Dancău, 29 ian. 1957).
31. Localitatea *Deva* (reg. Hunedoara, loc. nr. 88, citat de Paszlawzsky, 1918). 6
32. Peștera *Găunoasa de la Ormindea* (raionul Brad, reg. Hunedoara, loc. nr. 91, ind. izolați, 5 sept. 1953).
33. Peștera *Cofta Fătuții* (com. Băița, raionul Brad, reg. Hunedoara, loc. nr. 92, ind. izolați, 5 sept. 1953).
34. Peștera *Cofta Sîrbilor* (com. Ardeu, raionul Orăștie, reg. Hunedoara, loc. nr. 94, ind. izolați, 29 mai 1952; 15 iun. 1953).
35. Peștera *Mada* (raionul Orăștie, reg. Hunedoara, loc. nr. 95, ind. izolați, 28 mai 1952).
36. Peștera *din Cheile Ampoitei* (raionul Alba, reg. Hunedoara, loc. nr. 97, colonie, 19 ian. 1954; 25 sept. 1956).
37. Localitatea *Alba Iulia* (reg. Hunedoara, loc. nr. 99, citat de Paszlawzsky, 1918). 6
38. Peștera *Gura Cetății* (satul Peștera, com. Sălașul de Sus, raionul Hațeg, reg. Hunedoara, loc. nr. 101, ind. izolați, 22 aug. 1954).
39. Peștera *Gaura Oanei* (com. Crivadia, raionul Petroșeni, reg. Hunedoara, loc. nr. 110, ind. izolați, 25 apr. 1953; 7 sept. 1953).
40. Localitatea *Miercurea Sibiului* (raionul Sebeș, reg. Hunedoara, loc. nr. 113, citat de R. Călinescu, 1931). 7
41. Peștera *Măgura Racos* (raionul Rupea, reg. Brașov, loc. nr. 120, ind. izolați, 12 apr. 1949; 25 sept. 1951).

42. Peștera din satul *Peștera* (raionul Codlea, reg. Brașov, loc. nr. 124, 23 apr. 1952; 31 mai 1952; 18 dec. 1954).
43. Peștera din valea *Fundata* (raionul Codlea, reg. Brașov, loc. nr. 126, ind. izolați și resturi scheletice, 17 dec. 1954).
44. Peștera din *Crucuru Mare* (raionul Codlea, reg. Brașov, loc. nr. 128, ind. izolați, leg. Val. Pușcariu, 4 febr. 1953).
45. Localitatea *Brașov* (reg. Brașov, loc. nr. 132, citat de Paszlawczyk, 1918).
46. Peștera *Mare nr. 14* (Orbán Balázs) din Cheile Virghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 141, colonie, 20 mai 1954; 20 ian. 1957; 30 ian. 1958).
47. Localitatea *Bistrița* (reg. Cluj, loc. nr. 160, citat de Paszlawczyk, 1918).
48. Localitatea *Cheile Turzii* (reg. Cluj, loc. nr. 166, citat de Paszlawczyk, 1918).
49. Localitatea *Cluj* (reg. Cluj, loc. nr. 168, citat de Paszlawczyk, 1918).
50. Localitatea *Mesteacăn-Someș* (raionul Dej, reg. Cluj, loc. nr. 175, citat de Bieltz, 1886).
51. Localitatea *Zalău* (raionul Zalău, reg. Cluj, loc. nr. 177, citat de Paszlawczyk, 1918).
52. Peștera din *Dîmbul Libîi* (com. Sighiștel, raionul Lunca Vașcăului, reg. Crișana, loc. nr. 185, ind. izolați, 4 dec. 1949).
53. Peștera *Măgura Sighiștelului* (raionul Lunca Vașcăului, reg. Crișana, loc. nr. 186, ind. izolați, 4 dec. 1949).
54. Peștera *Coliboaia* (com. Măgura, raionul Lunca Vașcăului, reg. Crișana, loc. nr. 187, ind. izolați).
55. Peștera *de la Ferice* (raionul Lunca Vașcăului, reg. Crișana, loc. nr. 189, ind. izolați și resturi scheletice, leg. E. Terzea, P. Samson, C. Rădulescu, 30 iul. 1954).
56. Peștera *Meziad* (raionul Beiuș, reg. Crișana, loc. nr. 192, ind. izolați, 20 mai 1953).
57. Peștera *Pișnița* (raionul Aleșd, reg. Crișana, loc. nr. 194, ind. izolați, 18 mart. 1955).
58. Peștera *Igrîța* (com. Aștileu, raionul Aleșd, reg. Crișana, loc. nr. 196, indivizi izolați și resturi scheletice, 2 apr. 1955).
59. Peștera *Vadul Crișului* (raionul Aleșd, reg. Crișana, loc. nr. 195, 20 iun. 1953; 23 iul. 1953; 19 mart. 1955; 1 apr. 1955).
60. Localitatea *Oradea* (reg. Crișana, loc. nr. 199, citat de Paszlawski, 1918).

Rhinolophus hipposideros Bechstein 1800

Mali podkovoнос
 Lesser Horseshoe Bat
 Petit Rhinolphe fer à cheval
 Kleinhufeisenmase

Aria de răspîndire: Irlanda, Europa, nordul Africii și Asia meridională.

Din familia *Rhinolophidae*, este specia care atinge latitudinile cele mai nordice în Europa.

La noi în țară am găsit pină acum numai pe *Rhinolophus hipposideros hipposideros*; subspecia *Rh. h. minimus* nu a fost întâlnită. Aceasta din urmă este forma meridională a speciei, al cărei areal ajunge în nord pînă în Alpi. În Franța, deși limitată în regiunea sudică, ajunge, excepțional, pînă în jurul Parisului (Laurent P., 1941). În R.S.F. Iugoslavia, B. Dulić citează pentru prima dată pe *Rh. hipposideros minimus* în împrejurimile Zagrebului. În R.P. Ungară, G. Topal nu menționează decît pe *Rh. hipposideros* fără a preciza subspecia. Nu ar fi imposibil ca această subspecie să existe și în țara noastră.

Rhinolophus h. hipposideros a fost citat la noi de către Bieltz (1886), Paszla w s z k y (1918) și R. Călinescu (1931), în 14 localități. Noi l-am mai determinat din încă 50 de puncte (peșteri, clopotnițe de biserici și poduri de case). Atît vara, cît și iarna au fost găsiți răspîndiți răzleți în peșteri. În colonii s-au găsit numai în peștera de la Racoș în timpul somnului de iarnă (9°C) și în podul grajdului unei gospodării din comuna Baru-Mare, în luna august (20°C). Caracteristic pentru această specie este faptul că, deși se găsesc în unele peșteri în număr destul de mare (Peștera Mare din cheile Virghișului, Peștera Muierii de la Baia de Fier), nu se adună în același loc, ci se întîlnesc ici și colo izolați. În felul acesta, în aceeași peșteră, ei hibernează la diferite temperaturi (-4° pînă la +10°), începînd din apropierea intrării pînă în fund. Au fost observați atît în peșteri cu apă (Vadul Crișului, Izverna etc.), cît și în peșteri cu umiditate scăzută (Limanu, Canaraua Fetii, Casa Doamnei etc.). În unele peșteri în care au fost găsiți iarna în timpul hibernației, lipseau în timpul verii.

Noi nu am întîlnit, pînă acum, reprezentanți ai acestei specii adăpostiți în scorburi de copaci.

Lipsa indivizilor de *Rhinolophus hipposideros* într-o peșteră în timpul verii și apariția lor acolo în timpul iernii, sau invers, denotă existența unei dinamici sezoniere, ca și la *Rhinolophus ferrum-equinum*. În același timp, alegerea de adăposturi cu condiții variate de viață (temperatură, umiditate), ne arată o oarecare labilitate ecologică a acestei specii. Niciodată nu l-am găsit pe *Rhinolophus hipposideros* asociat cu alte specii.

Luînd în ansamblu punctele de recoltare ale acestei specii, putem trage concluzia că arealul său cuprinde întreaga suprafață a țării.

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 1)

1. Peștera *Casa Doamnei* (com. Ștefănești, raionul Trușești, reg. Suceava, loc. nr. 2, 2 ♂♂, 26 mai 1958).
2. Peștera *Abri* (com. Oituz, raionul Tîrgu-Oena, reg. Bacău, loc. nr. 7, 1 ♀, 29 mai 1958).
3. Peștera *de la Limanu* (raionul Negru Vodă, reg. Dobrogea, loc. nr. 15, ind. izolați, 4 oct. 1958; 2 nov. 1958).

Peștere-Esica (loc. 2, by (Bihor) - 1865 F. v. m. l. s. by J. v. m. l. s. T. v. m. l. s. by (Moldova) v. m. l. s. 1885 D. d. v. m. l. s.

4. Peștera nr. 2 *Canaraua Fetii* (5) (raionul Adamclisi, reg. Dobrogea, loc. nr. 16, ind. izolați, iul. 1958).
5. Localitatea *Voila-Cîmpina* (reg. Ploiești, loc. nr. 28, ind. izolați, 10 sept. 1958).
6. Peștera *de la Piatra Galbenă* — Rucăr (raionul Muscel, reg. Argeș, loc. nr. 32, ind. izolați, 5 mai 1957).
7. Peștera *Liliecilor* (Sf. Grigore Decapolitu), de la mănăstirea Bistrița (com. Costești, raionul Horezu, reg. Argeș, loc. nr. 36, 1 ♀, 27 ian. 1953).
8. Localitatea *Bîrza* (raionul Segarcea, reg. Oltenia, loc. nr. 37, citat de R. Călinescu, 1931).
9. Peștera *Muierii* de la Baia de Fier (raionul Novaci, reg. Oltenia, loc. nr. 39, ind. izolați, 15 iun. 1951; 30 iun. 1952; 31 iul. 1958).
10. Peștera *cu Războaie* din caile Sâhodolului (raionul Baia de Aramă, reg. Oltenia, loc. nr. 44, ind. izolați, 15 mai 1952).
11. Peștera *Apa Moieștii* (com. Pocruia, raionul Baia de Aramă, reg. Oltenia, loc. nr. 46, ind. izolați, leg. A. Decu, 10 dec. 1958).
12. Peștera *Babei* (com. Nadanova, raionul Baia de Aramă, reg. Oltenia, loc. nr. 54, ind. izolați, leg. V. Decu, 14 dec. 1958).
13. Peștera *Cloșani* (com. Călugăreni, raionul Baia de Aramă, reg. Oltenia, loc. nr. 50, ind. izolați, 16 dec. 1958).
14. Peștera *Izverna* (raionul Baia de Aramă, reg. Oltenia, loc. nr. 50, ind. izolați, 10 oct. 1954).
15. Peștera *din Valea Mare* — Topolnița (com. Cireșu, raionul Turnu Severin, reg. Oltenia, loc. nr. 59, leg. A. Decu, 21 dec. 1958).
16. Peștera *Femeii* din dealul Proseu (comuna Cireșu, raionul Turnu Severin, reg. Oltenia, loc. nr. 60, ind. izolați, 20 dec. 1958).
17. Peștera *Ungurului* de la Pecenișca (raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 61, ind. izolați, 4 dec. 1943).
1. (n) 18. Localitatea *Oravița* (reg. Banat, loc. nr. 74, citat de Paszlawczyk, 1918). *Inkocjan Antal 1883 → MNM*
19. Peștera *Comarnic* (com. Carașova, raionul Reșița, reg. Banat, loc. nr. 77, ind. izolați, leg. Val. Pușcariu, 12 iun. 1952).
2. 3. 20. Localitatea *Banloc* (raionul Ceacova, reg. Banat, loc. nr. 78, citat de Paszlawczyk, 1918).
21. Peștera *Sînesei* (com. Căprioara, raionul Lipova, reg. Banat, loc. nr. 81, ind. izolați, 18 mai 1952; 23 apr. 1954; 20 ian. 1955).
22. Peștera *lui Duțu* (com. Căprioara, raionul Lipova, reg. Banat, loc. nr. 83, ind. izolați, 19 mai 1952).
23. Peștera *de la Romanești-Fereșesti* (raionul Făget, reg. Banat, loc. nr. 84, ind. izolați, 5 sept. 1951).
4. 24. Localitatea *Deva* (raionul Ilia, reg. Hunedoara, loc. nr. 88, citat de Paszlawczyk, 1918).
25. Peștera *Cofta Fătuții* (com. Băița, raionul Brad, reg. Hunedoara, loc. nr. 92, 5 sept. 1953).
26. Peștera *Cofta Sîrbilor* (com. Ardeu, raionul Orăștie, reg. Hunedoara, loc. nr. 94, ind. izolați, 9 apr. 1953; 15 iun. 1953).

27. Peștera *Mada* (raionul Orăștie, reg. Hunedoara, loc. nr. 95, ind. izolați, 28 mai 1952).
28. Localitatea *Alba Iulia* (reg. Hunedoara, loc. nr. 99, citat de R. Călinescu, 1931). 5
29. Localitatea *Baru Mare* (raionul Hațeg, reg. Hunedoara, loc. nr. 100 a, colonie într-un grajd, 17 iul. 1953).
30. Peștera *de la Bordu Mare* (com. Ohaba-Ponor, raionul Hațeg, reg. Hunedoara, loc. nr. 104, ind. izolați, 22 ian. 1954).
31. Peștera *Plășorul Livădenilor* — peștera lui Ion (raionul Hațeg, reg. Hunedoara, loc. nr. 107, ind. izolați, 22 ian. 1954).
32. Localitatea *Hațeg* (reg. Hunedoara, loc. nr. 109, citat de Paszlawzsky, 1918). 6
33. Peștera *de la Alunii Negri* (com. Cîmpul lui Neag, raionul Petroșeni, reg. Hunedoara, loc. nr. 112, resturi scheletice, 23 aug. 1955; 28 aug. 1956).
34. Peștera *Măgura-Racoș* (raionul Rupea, reg. Brașov, loc. nr. 120, colonie, 12 apr. 1949; 25 sept. 1951).
35. Peștera *Sîrmaliș* (com. Racoșul de Jos, raionul Rupea, reg. Brașov, loc. nr. 121, ind. izolați, 23 sept. 1951).
36. Peștera *din satul Peștera* (com. Moeciul de Jos, raionul Codlea, reg. Brașov, loc. nr. 124, ind. izolați, 1 iun. 1944; 30 ian. 1952).
37. Peștera *de la Măgura*, Bran, Moeci (raionul Codlea, reg. Brașov, loc. nr. 125, ind. izolați, 20 oct. 1958).
38. Peștera *din valea Fundata* (com. Rîșnov, raionul Codlea, reg. Brașov, loc. nr. 126, ind. izolați și resturi scheletice, 2 nov. 1954).
39. Localitatea *Rîșnov* — clopotnița bisericii catolice (raionul Codlea, reg. Brașov, loc. nr. 127, ind. izolați, 4 nov. 1954).
40. Localitatea *Araci* (raionul Codlea, reg. Brașov, loc. nr. 131, citat de Paszlawzsky 1918). ^{I Dealan 1885} 4
41. Localitatea *Brașov* (reg. Brașov, loc. nr. 132, citat de Paszlawzsky, 1918). 8
42. Peștera *nr. 1* din cheile Virghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 136, indivizi izolați și resturi scheletice, 12 mart. 1959).
43. Peștera *Mare nr. 14* (peștera *Orban Balázs*) din cheile Virghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 141, ind. izolați, 1 apr. 1951; 15 ian. 1954; 22 ian. 1957). ^{I Dealan 1885}
44. Peștera *nr. 17* din cheile Virghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 143, resturi scheletice, 18 aug. 1957).
45. Peștera *nr. 19* din cheile Virghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 144, ind. izolați, 20 aug. 1957).
46. Peștera *nr. 23* din cheile Virghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 146, ind. izolați, 29 aug. 1957).
47. Peștera *nr. 37* din cheile Virghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 152, ind. izolați, 22 ian. 1958).

48. Peștera nr. 41 din cheile Vîrghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 154, resturi scheletice, 30 aug. 1958).
49. Peștera nr. 46 din cheile Vîrghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 155, ind. izolați, 31 aug. 1958).
50. Peștera nr. 57 din cheile Vîrghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 157, ind. izolați, 11 nov. 1958).
- 9 51. Localitatea *Gheorghieni* (reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 158, citat de R. Călinescu, 1931).
- 10 52. Localitatea *Cheile Turzii* (raionul Turda, reg. Cluj, loc. nr. 166, citat de R. Călinescu, 1931). → I Dondan 7. 1885
- 11 (11) 53. Localitatea *Cluj* (reg. Cluj, loc. nr. 168, citat de Paszlawzsky, 1918).
- 12 54. Peștera *Igrîța* (raionul Gherla, reg. Cluj, loc. nr. 171, citat de Paszlawzsky, 1918).
- 13 (13) 55. Localitatea *Mesteacăń-Someș* (raionul Dej, reg. Cluj, loc. nr. 175, citat de Bieltz, 1886). I Dondan Jani 1875
56. Peștera de la *Dîmbul Colibii* (com. Sighiștel, raionul Lunca Vașcăului reg. Crișana, loc. nr. 185, ind. izolați, 4 dec. 1949; 18 oct. 1950).
57. Peștera *Măgura-Sighiștel* (raionul Lunca Vașcăului, reg. Crișana, loc. nr. 186, ind. izolați, 26 oct. 1949).
58. Peștera de la *Ferice* (raionul Lunca Vașcăului, reg. Crișana, loc. nr. 189, ind. izolați, 7 dec. 1949).
59. Peștera *Meziad* (raionul Beiuș, reg. Crișana, loc. nr. 192, ind. izolați, 20 mai 1953).
60. Peștera *Cugliș* (com. Zece Hotare, raionul Aleșd, reg. Crișana, loc. nr. 193, ind. izolați, leg. V. Pușcariu, 31 mai 1955).
61. Peștera *Pișnița* (raionul Aleșd, reg. Crișana, loc. nr. 194, ind. izolați, 18 mart. 1955).
62. Peștera *Vadul Crișului* (raionul Aleșd, reg. Crișana, loc. nr. 195, ind. izolați, 19 mart. 1955).
63. Peștera nr. 1 din *Valea Leșului* (raionul Aleșd, reg. Crișana, loc. nr. 198, resturi scheletice, 29 iun. 1953).
- 14 64. Localitatea *Oradea* (reg. Crișana, loc. nr. 199, citat de Paszlawzsky, 1918).

Rhinolophus méhelyi Matschie 1901

(fig. 2, 3, 4)

Podkovonos Megeli

Mehely's Horseshoe Bat.

Le Rhinolophe de Roumanie

Aria de răspîndire: descoperit prima dată în România, a fost citat ulterior în sudul Franței (Gard), Sardinia, Spania, R.S.F. Iugoslavia și U.R.S.S.

Exemplarele care au servit lui Matschie la determinarea speciei au provenit din Dobrogea (Mottaz) și București (U.S.N.M.).

Fig. 2. — *Rhinolophus méhelyi* ? cu puiul prins de falsele mamele — Peștera Liliiecilor de la Gura Dobrogei, iulie 1959.

Rhinolophus méhelyi are un areal discontinuu, începînd din Spania pînă la Marea Caspică, pe o zonă euprinsă între 37° și 45° latitudine nordică. Punctul cel mai sudic se găsește în Sicilia și cele mai nordice în Gard

(Franța) și peștera Gura Dobrogei (R.P.R.). În țările vecine, în afară de U.R.S.S., nu este citat decât în R.S.F. Iugoslavia, unde Beatrice Duije a observat colonii în timpul verii.

Noi am găsit colonii extrem de numeroase de mai multe mii de indivizi, în peșterile de la Gura Dobrogei și Limanu (Mangalia) din Dobrogea.

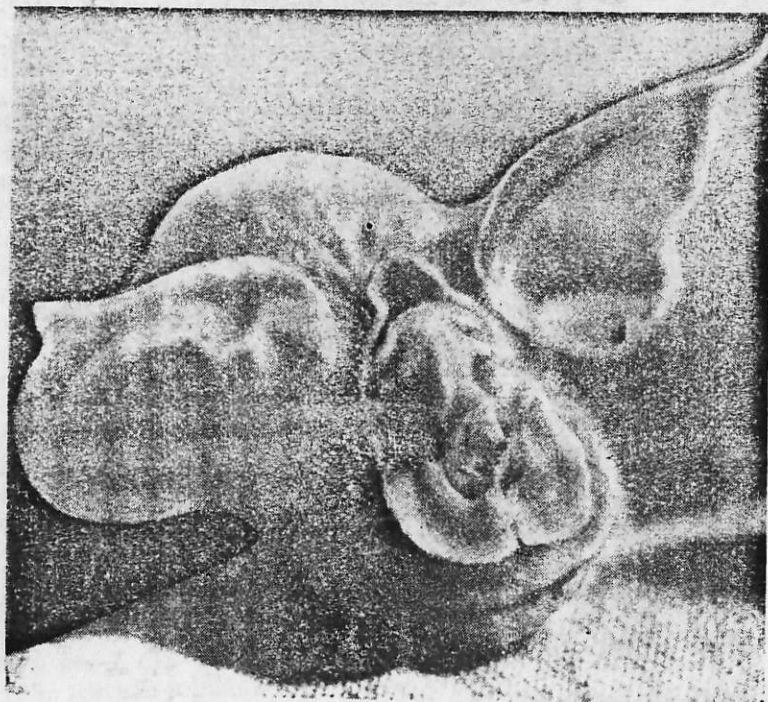

Fig. 3. — *Rhinolophus méhelyi* ♂ pui de 2 zile - Peștera Liliecilor de la Gura Dobrogei, iulie 1959.

Colonia de hibernație, extrem de numeroasă și de densă, din Peștera Liliecilor de la Gura Dobrogei era situată în fundul galeriei secundare, fiind formată din aproximativ 5 000 de indivizi, atârnați strâns uniți, așa că li se vedeau numai capetele. Temperatura în lunile decembrie 1955, februarie 1956 era de 8–9°C. La indivizii care atârneau izolați s-a putut constata că aripile nu le înfășoară corpul ca la *Rhinolophus ferrum-equinum* și *Rh. hipposideros*. Colonia de naștere se formează întotdeauna la începutul galeriei principale, cam la 30 m de intrare, unde temperatura se menține la 14–15°C (iunie 1956). Pentru epoca nașterilor în această colonie se asociază ♀♀ de *Myotis myotis*, *Miniopterus schreibersii* și *Rh. ferrum-equinum*. După naștere însă, *Rh. méhelyi* se separă de celelalte specii și se retrage în bolta ultimei săli, la 150 m de la intrare, unde temperatura nu urcă peste 12°C. În această boltă nu am găsit niciodată pe *Myotis myotis*, iar miniopterii împinzase toată peștera în grupuri mai mici.

În timpul somnului de iarnă s-a observat de asemenea o asociere cu indivizi din specii diferite, însă cu o delimitare precisă a locului. Miniopterii

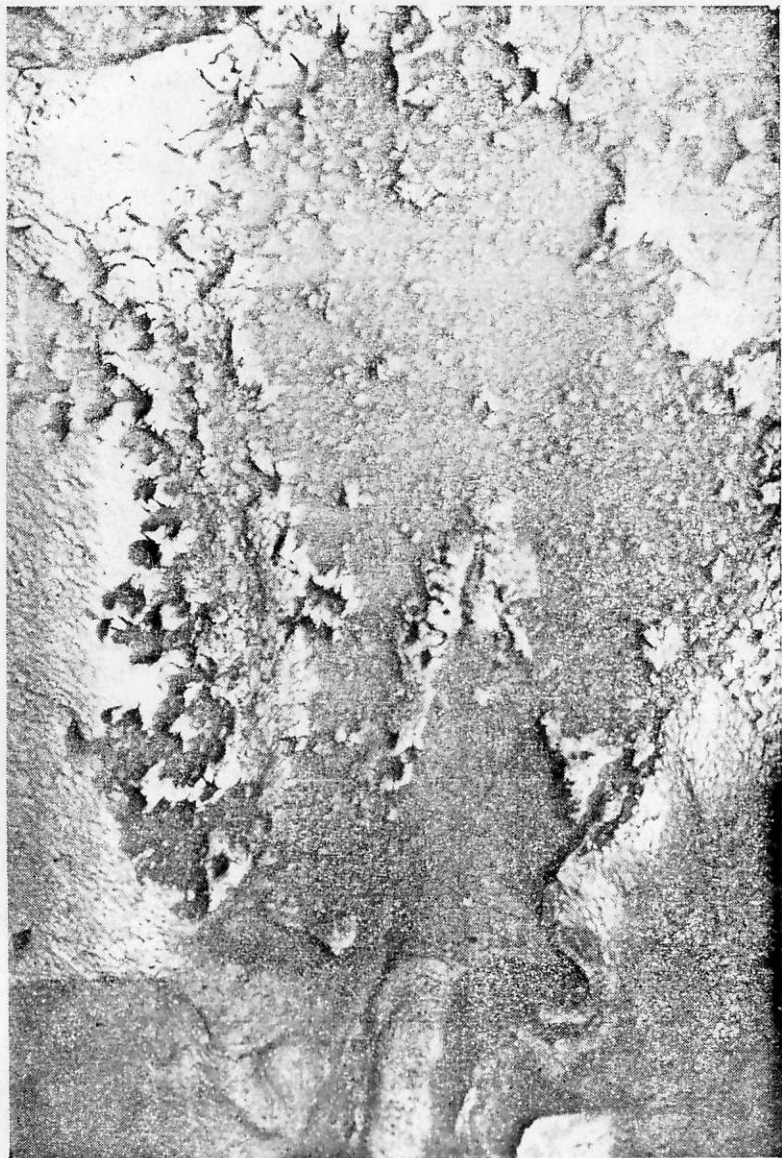

Fig. 4. *Rhinolophus mehelyi*, colonie de hibernatie în Peștera Lilieicilor de la Gura Dobrogei, ianuarie 1956.

care făceau parte din marea colonie d. *Rh. mehelyi* formau o grupă densă, care apărea ca o pată mai închisă. În ceea ce privește pe *Rh. ferrum-*

equinum, indivizii stăteau grupați sau izolați pe margine sau la distanță de colonie. S-ar putea ca și în colonia de naștere să fi existat această grupare, însă din cauza mișcării continue și a zborului agitat nu a putut fi observată cu precizie.

Cu toate cercetările făcute în vestul și centrul țării, această specie nu a mai fost găsită nicăieri. Populațiile destul de dense din Dobrogea sînt singurele care au fost găsite pînă acum. Nu cunoaștem în ce condiții au fost recoltate cele 2 exemplare citate de G. Miller, în București și în Dobrogea. Citarea unui individ în București ne-ar putea face să credem că se poate adăposti în parcuri sau clădiri.

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 1)

1. Peștera *Lilieciilor* de la Gura Dobrogei (raionul Medgidia, reg. Dobrogea, loc. nr. 10, colonie și resturi scheletice, 22 iun., 20 iul., 9 aug., 23 sept., 21 oct. 1955; 20 ian., 5 apr., 9 mai, 28 oct. 1956; 12 apr., 11 iun., 11 iul. 1956; 3 oct. 1958).
2. Peștera *de la Limanu* (raionul Negru Vodă, reg. Dobrogea, loc. nr. 15, colonie, 2 oct., 2 nov. 1958).
3. Peștera *la Cișmeluță* (sat Șipote, com. Deleni, raionul Adamclisi, reg. Dobrogea, loc. nr. 18, 2 ♂♂, 3 iul. 1958).
4. Localitatea *București* (reg. București, loc. nr. 25, un individ citat de Matschie, 1901).

Rhinolophus euryale Blasius 1853

Iujnii podkovonos
Mediterranean Horseshoe Bat
Le rhyndolophe euryale
Mittelmeer-Hufeisennase

Aria de răspîndire : Portugalia, Franța, Sardinia, Italia, R.S.F. Iugoslavia, Grecia, Austria, R.S. Cehoslovacă, R.P. Ungară, R.P. Romină, Caucaz, sud-vestul Turkmeniei (peștera Bahardensk), Maroc, Algeria și Egipt.

În țara noastră a fost menționat în 7 localități de Méhely (1900) și P a s z l a w s z k y (1918), peștera Igrița (reg. (Iuj) reprezentînd punctul cel mai nordic.

Noi l-am identificat din reg. Oltenia, Banat și Hunedoara — de multe ori în colonii mixte cu *Rhinolophus blasii*.

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 1)

1. Peștera *Ungurului* de la Pecenișca (Băile Herculane, raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 61, citat de Méhely, 1900). cit. Méhely 1899, 14-21
2. ~~2.~~ Localitatea *Băile Herculane* (raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 63, citat de Méhely, 1900). cit. Méhely 1899, 14-21

3. Localitatea Orșova (reg. Banat, loc. nr. 64, citat de Paszlawzsky, 1918). 3
- ? 4. Localitatea *Plavișevita* (raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 65, citat de Méhely, 1900). ~~după Sam citat Méhely~~ 4
- (5. Peștera *Gaura cu Muște* (raionul Moldova Nouă, reg. Banat, loc. nr. 69, citat de Méhely, 1900). ~~reg. Pavel Jdanov 1898 în~~ 5
6. Peștera *Coronini* (raionul Moldova Nouă, reg. Banat, loc. nr. 68, ? citat de Méhely, 1900). 6
7. Peștera *Furdulăul după Piatră* (satul Boiul de Sus, raionul Iliia, reg. Banat, loc. nr. 87, leg. Val. Fușcariu, 14 apr. 1954).
- ~~8.~~ Peștera *Igrita* (raionul Gherla, reg. Cluj, loc. nr. 171, citat de Méhely, 1900). ~~după Sam citat Méhely~~ 10-11, 54 7
9. Peștera *din Cheile Ampoitei* (raionul Alba, reg. Hunedoara, loc. nr. 97, 18 apr. 1954).

Rhinolophus blasii Peters 1860

Sredizemni podkovonos

Blasius Horseshoe Bat

Le Rhinolophe de blasius

Blasius Hufeisennase

Aria de răspîndire : *Rhinolophus blasii* este cunoscut în Europa meridională, Africa de nord, Asia Mică, Transcaucazia de sud și sud-vestul Turkmeniei (peștera Bahardensk).

Această specie este nouă pentru R.P. Romină și a fost identificată de noi în 12 peșteri din regiunile : Oltenia, Banat și Hunedoara. Coloniile de hibernare cele mai numeroase au fost remarcate în peștera Fușteica și peștera cu Războaie unde densitatea a fost apreciată la 200—300 de indivizi. Temperatura de hibernare la 20 dec. 1956 era de 9°. Comparînd datele noastre cu cele obținute de B. Dulic în peșterile din Croația, se remarcă faptul că temperatura de hibernare pentru această specie poate varia între anumite limite după regiuni (9°—14°).

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 1)

1. Peștera *Laptelui* (raionul Tîrgu-Jiu, reg. Oltenia, loc. nr. 41, resturi scheletice, leg. V. Decu, A. Decu, D. Dancău, 31 iul. 1957).
2. Peștera *Fușteica* (satul Isverna, com. Poerua, raionul Baia de Aramă, reg. Oltenia, loc. nr. 42, colonii mici, 23 oct. 1953 ; 20 dec. 1955 ; 2 nov. 1956).
3. Peștera *cu Războaie* din cheile Schodolului (raionul Baia de Aramă, reg. Oltenia, loc. nr. 45, colonie, 15 mai 1952).
4. Peștera *Nadanova* (raionul Baia de Aramă, reg. Oltenia, loc. nr. 53, resturi scheletice, leg. V. Decu, 6 nov. 1956 ; 27 iul. 1957).
5. Peștera *Ungurului* de la Pecenișca (raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 61, 2 ♂♂, leg. I. Căpușe, 27 mai 1954).

6. Peștera *Ponicova* (raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 67, resturi scheletice, leg. Șt. Negrea, 15 dec. 1956).
7. Peștera *Sînesei* (com. Căprioara, raionul Lipova, reg. Banat, loc. nr. 81, ind. izolați, 18 mai 1952).
8. Peștera *lui Duțu* (com. Căprioara, raionul Lipova, reg. Banat, loc. nr. 83, colonie, 19 mai 1952).
9. Peștera *Cofta Sîrbilor* (com. Ardeu, raionul Orăștie, reg. Hunedoara, loc. nr. 94, ind. izolați, 29 mai 1952).
10. Peștera *Mada* (com. Balșa, raionul Orăștie, reg. Hunedoara, loc. nr. 95, ind. izolați, 28 mai 1952).
11. Peștera *din Cheile Ampoitei* (raionul Alba, reg. Hunedoara, loc. nr. 97, colonie mică, 18 apr. 1954).
12. Peștera *Bisericuța de la Ciumerna* (sat Intregalde, com. Teiuș, raionul Alba, reg. Hunedoara, loc. nr. 98, ind. izolați, 20 apr. 1954).

Myotis myotis Borkhausen 1797

(fig. 5, 6)

Bolșaiia nocinița
Large Mous-eared Bat
Le grand Mourin
Grossmausohr

Aria de răspîndire. Părerile asupra întinderii arealului acestei specii sînt deosebite, datorită faptului că unii autori mai consideră încă pe *M. oxygnathus* ca pe o subspecie a sa.

K u s i a k i n restrînge arealul lui *M. myotis myotis* numai în Europa, avînd ca limită spre est R.P. Polonă și R.P. Romîna, iar punctul cel mai sudic, Sicilia.

Dacă ne referim și la celelalte subspecii ale lui *M. myotis*, arealul se extinde din Iran și Afganistan pînă în China.

D e l e u i l și *L a b b é* afirmă că în peșterile din Tunisia nu au găsit decît pe *Myotis oxygnathus*.

În majoritatea țărilor europene s-au observat colonii numeroase de *Myotis myotis*, atît în timpul verii, cît și în hibernație, și s-au adunat date asupra migrațiilor sezoniere și asupra direcțiilor de migrații (*E i s e n t r a u t*, *C a s t e r e t*, *K o w a l s k i*).

În țara noastră această specie este foarte răspîndită, mai ales în peșteri. În poduri și clopotnițe a fost întîlnită mai rar și niciodată în colonii mari. Pînă în 1931 a fost semnalată de către *M é h e l y*, *P a s z l a w s z k y* și *R. C ă l i n e s c u* în 13 localități și trei peșteri. Noi am avut material din 55 de peșteri și 3 clopotnițe. Colonii de vară, de sute și mii de indivizi, s-au găsit în peșterile de la: Rarău, mănăstirea Bistrița, Baia de Fier, Pișnița, Căprioara, Comana de Sus, din cheile Vîrghișului, Izverna, Bran și Gura Dobrogei. Colonii de hibernare nu s-au găsit decît la Rarău (*Z. F e i d e r*, 15 noiembrie 1955) și Peștera Mare din cheile Vîrghișului.

În peștera de la Bistrița s-a înregistrat sosirea coloniei, de aproximativ 3 000 de indivizi ♀♀ la începutul lunii aprilie, o dată cu plecarea coloniei de *Rhinolophus ferrum-equinum* care tocmai părăsise adăpostul de iarnă.

Pentru această populație de *Myotis myotis*, epoca de naștere a început la 15 mai, în anul 1953, dată care nu se menține însă la toate

Fig. 5. *Myotis myotis* ♂, individ matur luat din colonie de vară din Peștera Liliecilor de la mănăstirea Bistrița, iulie 1954.

populațiile observate în diferite regiuni. Astfel, în peștera Poiana Mănăstirii, la 31 mai 1958, femelele purtau încă sarcina, iar la Gura Dobrogei puii nu se născuseră încă la 13 iunie (1958). Această întârziere nu o putem pune numai pe seama unei ierni grele și prelungite, deoarece nu acesta a

fost cazul în iarna 1957—1958. Temperatura în epoca nașterilor variază între 9 și 14°C în peșterile amintite.

În ceea ce privește comportarea coloniilor de *Myotis myotis* în timpul somnului hibernal, avem date mult mai puține, deoarece majoritatea peșterilor cercetate, în care se adăpostesc coloniile în timpul verii, sînt

Fig. 6. - *Myotis myotis* ♀, pui de două zile. Peștera Lilicilor de la Gura Dobrogei, iunie 1959.

părăsite în luna august. Numai în Peștera Mare din cheile Virghișului s-au putut face observații asupra hibernării acestei specii (ianuarie 1957). Grupe mici de 2—3 pînă la 15—20 de indivizi se găseau chiar în primele săli de la intrare, unde temperatura era de -2°C . Indivizii stăteau în lungul unor fisuri de 2—3 m și aveau corpul acoperit cu picături fine de apă. Pe tot traseul galeriei principale (cam 500 m) pînă la sala numită după cercetătorii maghiari „Biserica”, grupe de *Myotis myotis* (10—20 de indivizi ♂♂ și ♀♀) se găseau în somnul de iarnă, la temperaturi care variau între -2° și 9°C . Și în acest caz, ca și în urma altor observații făcute asupra biologiei chiropterelor, ne-am putut da seama că nu putem trage concluzii asupra comportării unei specii, nici măcar pentru regiuni restrînse, cum ar fi arealul țării noastre. Comportările diferitelor populații au specificități care, numai văzute în ansamblu, pot forma o idee exactă asupra biologiei și ecologiei speciei respective.

În unele peșteri, cum ar fi Gura Dobrogei, Fundata, Șura Mare etc., s-au găsit cîte 1—2 indivizi în timpul toamnei și iarna. La Gura Dobrogei colonia plecase de mai bine de o lună cînd într-o scobitură foarte aproape de intrare au fost descoperiți la 20 oct. 1958, 2 indivizi de *Myotis myotis*.

18. Peștera *Izverna* (raionul Baia de Aramă, reg. Oltenia, loc. nr. 56, ind. izolați, 22 aug. 1953).
19. Peștera *Hoților* (Băile Herculane, raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 62, ind. izolați, 26 oct. 1954).
3. (iii) 20. Localitatea *Plavișevița* (raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 65, citat de Paszlawzsky, 1918). I P-i Gelsch d. d. u. l. b. g. leg. Brachmann Emil (M.N.M.)
- 4 21. Peștera *Veteranilor* (raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 60, citat de Méhely, 1900). leg. Kubiński Ferenc 1833?
22. Peștera *Ponicova* (com. Plavișevița, raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 67, resturi scheletice, leg. Șt. Negrea, 15 dec. 1956).
- 5 23. Peștera *Coronini* (raionul Moldova Nouă, reg. Banat, loc. nr. 68, citat de Méhely, 1900).
- 6 24. Localitatea *Oravița* (reg. Banat, loc. nr. 74, citat de Méhely, 1900 din peștera lui Ianoș). 2
25. Peștera *din Cheile Gârliștei* (com. Carașova, raionul Reșița, reg. Banat, loc. nr. 75, ind. izolați, 10 sept. 1952).
- 7 (ii) 26. Localitatea *Radna* (orașul ~~Lipova~~, reg. Banat, loc. nr. 79, citat de R. Călinescu, 1931). I Biela 1882 8 N
27. Peștera *Sinesei* (com. Căprioara, raionul Lipova, reg. Banat, loc. nr. 81, colonie, 18 mai 1952; 23 apr. 1954; 23 iun. 1954).
28. Peștera *lui Duțu* (com. Căprioara, raionul Lipova, reg. Banat, loc. nr. 83, colonie, 19 mai 1952).
29. Peștera *Romanești-Fereșesti* (raionul Făget, reg. Banat, loc. nr. 84, ind. izolați, 5 sept. 1951).
- 8 (iii) 30. Localitatea *Deva* (raionul Iliia, reg. Hunedoara, loc. nr. 88, citat de R. Călinescu, 1931). I Stettler & Mallois 1882 (M.N.M.) Méhely 1900
31. Peștera *Mada* (com. Balșa, raionul Orăștie, reg. Hunedoara, loc. nr. 95, ind. izolați, 28 mai 1952).
32. Peștera *din Cheile Ampoitei* (raionul Alba, reg. Hunedoara, loc. nr. 97, colonie și resturi scheletice, 18 apr. 1954; 25 sept. 1956).
- 9 (iii) 33. Localitatea *Teiuș* (raionul Alba, reg. Hunedoara, loc. nr. 100, citat de R. Călinescu, 1931). I Dadary 1. 1885
34. Peștera *Gura Cetății* (satul Peștera, com. Sălașul de Sus, raionul Hațeg, reg. Hunedoara, loc. nr. 101, ind. izolați, 18 apr. 1954; 22 aug. 1954).
35. Peștera *Tecuri* (com. Baru-Mare, raionul Hațeg, reg. Hunedoara, loc. nr. 102, ind. izolați și resturi scheletice, 18 aug. 1955; 24 iul. 1956; 11 aug. 1956).
36. Peștera *din Valea Clencii* (com. Baru-Mare, raionul Hațeg, reg. Hunedoara, loc. nr. 103, ind. izolați, 19 aug. 1955).
37. Peștera *Șura Mare* (com. Ohaba-Ponor, raionul Hațeg, reg. Hunedoara, loc. nr. 108, ind. izolați, 8 sept. 1953).
38. Peștera *de sub Bulz* (com. Uricani, raionul Petroșeni, reg. Hunedoara, loc. nr. 111, ind. izolați, 12 aug. 1955).
39. Peștera *de la Alunii Negri* (com. Cîmpul lui Neag, raionul Petroșeni, reg. Hunedoara, loc. nr. 112, resturi scheletice, 23 aug. 1955; 28 aug. 1956).

Ekiş 1861, Kizileşari, Oncoşari, fondatori bog-k 1865. Pivovarovskaya peşteră
 Kiz Nyiresi bog. J. Szankó Dadary 1. 1885 → Senes nyé, Tordani neşedék. / V. (Ankora) (EME) (Fotom)
 Brasso, Vicomari (L), B. et falu, Tichis, Telek Radna - 1888. Pözl Ede

40. Localitatea *Oena Sibiului* (raionul Sibiu, reg. Braşov, loc. nr. 116, citat de R. Călinescu, 1931). 10
41. Localitatea *Sîmbăta de Jos* (raionul Făget, reg. Braşov, loc. nr. 117, citat de R. Călinescu, 1931). I Bicla 1887 Alsombat 11
42. Localitatea *Sighişoara* (reg. Braşov, loc. nr. 118, citat de R. Călinescu, 1931). I Bicla 1888 12
43. Peştera *de la Poiana Mănăstirii* (com. Comana de Sus, raionul Rupea, reg. Braşov, loc. nr. 119, colonie, 30 mai 1958). - I Mibely 1900 I Bicla
44. Peştera *din satul Peştera* (com. Moeciul de Sus, raionul Codlea, reg. Braşov, loc. nr. 124, colonie, 23 apr. 1952; 30 mai 1952). I Dec 181 I Dec 181
45. Peştera *de la Măgura* (com. Bran-Moeci, raionul Codlea, reg. Braşov, loc. nr. 125, ind. izolați, 15 oct. 1958). I Dec 181 - 181
46. Peştera *din Valea Fundata* (com. Rîşnov, raionul Codlea, reg. Braşov, loc. nr. 126, 1 ♂ 1 ♀, 17 dec. 1956). I Dec 181 - 181
47. Peştera *din Crucuru-Mare* (raionul Codlea, reg. Braşov, loc. nr. 128, ind. izolați, leg. Val. Fuşcariu, 4 nov. 1953). - 11
48. Localitatea *Purcăreni* (raionul Codlea, reg. Braşov, loc. nr. 130, citat de R. Călinescu, 1930). I Dadaş 1885 15
49. Localitatea *Braşov* (raionul Braşov, reg. Braşov, loc. nr. 132, citat de Paszlawzsky, 1918). II Mibely 1900 I Bicla 1888 14
50. Peştera *Abri nr. 1* din cheile Virghişului (com. Mereşti, raionul Odorhei, reg. Mureş-Autonomă Maghiară, loc. nr. 136, resturi scheletice, 1957).
51. Peştera *nr. 5* din cheile Virghişului (com. Mereşti, raionul Odorhei, reg. Mureş-Autonomă Maghiară, loc. nr. 138, resturi scheletice, 1957).
52. Peştera *Mare nr. 14* (Orban Balázs) din cheile Virghişului (com. Mereşti, raionul Odorhei, reg. Mureş-Autonomă Maghiară, loc. nr. 141, colonie şi resturi scheletice, ian. 1949; mai 1954; 20 ian. 1957; 23 ian. 1958). I Dadaş 1885 (EMF) II Mibely 1886
53. Peştera *nr. 17* din cheile Virghişului (com. Mereşti, raionul Odorhei, reg. Mureş-Autonomă Maghiară, loc. nr. 143, resturi scheletice, 18 aug. 1957).
54. Peştera *nr. 20 (Gabor)* din cheile Virghişului (com. Mereşti, raionul Odorhei, reg. Mureş-Autonomă Maghiară, loc. nr. 145, resturi scheletice, 29 aug. 1957). I J. H. v. 186
55. Peştera *nr. 32* din cheile Virghişului (com. Mereşti, raionul Odorhei, reg. Mureş-Autonomă Maghiară, loc. nr. 148, resturi scheletice, 20 sept. 1957).
56. Peştera *nr. 34 (suspendată)* din cheile Virghişului (raionul Odorhei, reg. Mureş-Autonomă Maghiară, loc. nr. 149, 2 ♂♂ 3 ♀♀, 25 sept. 1957).
57. Peştera *nr. 35* din cheile Virghişului (com. Mereşti, raionul Odorhei, reg. Mureş-Autonomă Maghiară, loc. nr. 150, resturi scheletice, 26 sept. 1957; 5 sept. 1958).
58. Peştera *nr. 36* din cheile Virghişului (com. Mereşti, raionul Odorhei, reg. Mureş-Autonomă Maghiară, loc. nr. 151, resturi scheletice, 20 ian. 1958; 6 sept. 1958).
59. Peştera *nr. 40* din cheile Virghişului (com. Mereşti, raionul Odorhei, reg. Mureş-Autonomă Maghiară, loc. nr. 153, resturi scheletice, sept. 1958).

60. Peștera nr. 52 din cheile Virghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 156, resturi scheletice, 18 sept. 1958).
61. Peștera nr. 57 din cheile Virghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 157, resturi scheletice, 25 sept. 1958).
- 15
←(iv) 62. Localitatea *Bistrița-Năsăud* (raionul Năsăud, reg. Cluj, loc. nr. 163, citat de R. Călinescu, 1931).
- 16
←(iii) 63. Localitatea *Cheile Turzii* (raionul Turda, reg. Cluj, loc. nr. 166, citat de R. Călinescu, 1931). (EHE)
- 17
←(iii) 64. Localitatea *Cluj* (reg. Cluj, loc. nr. 168, citat de Paszlawsky, 1918).
- 18
←(iii) 65. Localitatea *Buzlaș* (raionul Dej, reg. Cluj, loc. nr. 174, citat de R. Călinescu, 1931). (EHE)
- 19
←(iii) 66. Localitatea *Zalău* (reg. Cluj, loc. nr. 177, citat de R. Călinescu, 1931).
- 20
←(ii) 67. Localitatea *Zăul de Cîmpie* (raionul Luduș, reg. Cluj, loc. nr. 180, citat de Méhely, 1900).
68. Peștera *Ghețarul de la Scărișoara* (raionul Lunca Vașcăului, reg. Crișana, loc. nr. 183, resturi scheletice, leg. M. Pintea, 1957).
69. Peștera *Pojarul Poliței* (raionul Lunca Vașcăului, reg. Crișana, loc. nr. 184, resturi scheletice, leg. M. Pintea, 1957).
70. Peștera *de la Ferice* (raionul Lunca Vașcăului, reg. Crișana, loc. nr. 189, resturi scheletice, leg. E. Terzea, P. Samson, C. Rădulescu, M. Ghica, 1957).
71. Peștera *Zmeilor de la Onceasa* (com. Budureasa, raionul Beiuș, reg. Crișana, loc. nr. 190, colonie, 4 iun. 1956). ↑ Frivaldsky, 1905, 1865
72. Peștera *Piatra Acră* (com. Meziad, raionul Beiuș, reg. Crișana, loc. nr. 191, resturi scheletice, 29 iun. 1953).
73. Peștera *Meziad* (raionul Beiuș, reg. Crișana, loc. nr. 192, ind. izolați, 20 mai 1953).
74. Peștera *Pișnița* (raionul Aleșd, reg. Crișana, loc. nr. 194, colonie, 18 mart. 1953; 25 iun. 1953).
75. Peștera *de la Pîrîul Fanului* (com. Aștileu, raionul Aleșd, reg. Crișana, loc. nr. 197, resturi scheletice, leg. C. Pleșa, 1957).
- 21
←(iii) 76. Localitatea *Sighet* (reg. Maramureș, loc. nr. 203, citat de R. Călinescu, 1931).

Myotis oxygnathus Monticelli 1885

Myotis blythi Thomas 1875

Ostrouhaia nocinița
 Lesser Mouse-eared Bat
 Le petit mourin
 Kleinmausohr

Aria de răspîndire. Ellerman menționează această specie în următoarele țări: Spania, Austria, Italia, Elveția, Sardinia, Malta, Muntenegru, Grecia, Creta.

Miller (1912) a negat existența lui *Myotis oxygnathus* la nord de Munții Alpi, restrângându-i arealul în jurul Mării Mediterane.

Lucrările din ultimul timp aduc date noi care măresc cu mult arealul lui *Myotis oxygnathus* atît spre est și sud — Crimeea, Caucaz, Turkmenia, Tianșanul de vest, munții Hussar-Alai, regiunea Turanskaia, Kuldja (vestul Turchestanului chinez), Rajputana, Punjab, Asia Mică, Izrael, Algeria, Tunis și Maroc (Kusiakin 1951) cit și spre nord — în Slovacia (J. Geisler și V. Hanak 1956).

În Polonia, K. Kowalski nu l-a găsit pînă acum. Deleu și Labbé menționează această specie în mai multe peșteri din Tunisia în luna ianuarie, cînd temperatura în adăpost trecea de 20°C. Observația este prețioasă deoarece arată că, cel puțin unele populații de *Myotis oxygnathus* nu trec prin somnul hibernal. B. Dulic îl citează pentru Croația.

Din studiul mărilor de răspîndire a lui *Myotis myotis* și *Myotis oxygnathus*, se vede că arealele acestor două specii se suprapun în Europa aproape complet. Pe cînd prima specie rămîne însă cantonată numai în Europa, cea de-a doua își extinde arealul său spre sud în Africa și spre est în Asia Mică și sudul U.R.S.S., pînă în Turchestanul chinez.

În țara noastră nu era încă semnalat. Noi l-am găsit în 19 localități dintre care cele mai nordice sînt: Peștera Zmeilor de la Onceasa (reg. Crișana) și Peștera de la Rarău (reg. Suceava). Deși a fost capturat și în poduri de biserici, totuși de cele mai multe ori a fost observat în peșteri.

De remarcat este faptul că numai rar stă izolat, de obicei fiind amestecat în coloniile de *Myotis myotis*.

În afară de colonii și indivizi izolați, s-au mai găsit și resturi scheletice pe suprafața podelei în 6 peșteri, iar din săpăturile paleontologice din peștera „La Adam” și de la Betfia avem cîteva cranii. Prezența craniilor de *Myotis oxygnathus* în stratele cromeriene de la Betfia și din cele würmiene din peștera „La Adam”, arată vechimea existenței lui în ținuturile noastre.

Luînd în considerare arborele filogenetic dat de Kusiakin și observațiile pe care le-am făcut asupra scheletului, putem afirma că *Myotis oxygnathus* este forma primitivă din care s-a desprins mai tîrziu *Myotis myotis*. Azi majoritatea specialiștilor au acceptat pe *M. oxygnathus* ca specie deosebită de *M. myotis*.

Labilitatea ecologică a acestei specii am putut-o aprecia în urma observațiilor făcute asupra condițiilor diferite microclimatice din adăposturile în care se adună coloniile de naștere. În podul mănăstirii Cernica, cîteva sute de femele cu pui de diferite vîrste, se găseau în timpul zilei la o temperatură de 28—30°C și o umiditate ce nu trecea de 65% (10 iunie 1953). În peșterile în care au fost observate coloniile de naștere, temperatura era de 12—14°C iar umiditatea de 90—95%.

Ca și *Myotis myotis*, *M. oxygnathus* părăsește, în majoritatea cazurilor, adăposturile de vară în august—septembrie. Probabil că migrează spre sud, deoarece în foarte puține peșteri l-am găsit în timpul iernii și pînă acum

niciodată alcătuiind colonii. G. Topal a găsit în peștera Szoplak (R.P. Ungară) colonii de hibernație atât de numeroase încât a putut înela 3254 de indivizi (1952—1953).

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 7)

1. Peștera de la Rarău (raionul Cîmpulung Moldovenesc, reg. Suceava, loc. nr. 3, colonie, leg. Z. Feider, 15 nov. 1953).
2. Peștera *Lilieciilor de la Gura Dobrogei* (raionul Medgidia, reg. Dobrogea, loc. nr. 10, colonie mixtă, 22 iun., 20 iul., 9 aug. 1955; 9 mai 1956; 12 apr., 11 iun., 11 iul. 1957; 13 iun. 1958).
3. Localitatea *Cernica* (raionul Brănești, reg. București, loc. nr. 24, colonie, în podul mănăstirii, 10 iunie 1953).
4. Localitatea *Roșiori* (raionul Urziceni, reg. București, loc. nr. 26, leg. P. Barbu, aug. 1955).
5. Localitatea *Petroșița*, clopotnița bisericii vechi (raionul Pucioasa, reg. Ploiești, loc. nr. 31, ind. izolați, sept. 1956).
6. Peștera *Lilieciilor* (Sf. Grigore Decapolitu) de la mănăstirea Bistrița (com. Costești, raionul Horezu, reg. Argeș, loc. nr. 36, colonie mixtă, 8 apr. 1952; 12 iun. 1953; 20 iul. 1953; 15 apr. 1954; 5 nov. 1954).
7. Peștera nr. 2 din cheile Sohodolului (raionul Baia de Aramă, reg. Oltenia, loc. nr. 43, resturi subfosile, 17 dec. 1955).
8. Peștera *Lilieciilor* din cheile Sohodolului (raionul Baia de Aramă, reg. Oltenia, loc. nr. 44, resturi scheletice, 17 dec. 1955).
9. Peștera *Hoților* (Băile Herculane, raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 62, ind. izolați, 26 mai 1954).
10. Peștera din comuna *Pîrnova* (raionul Bozovici, reg. Banat, loc. nr. 72, leg. Val. Pușcariu).
11. Localitatea *Deva* (raionul Ilia, reg. Hunedoara, loc. nr. 88, citat de Ehik, 1924).
12. Peștera *Tecuri* (com. Baru-Mare, raionul Hațeg, reg. Hunedoara, loc. nr. 102, indivizi izolați, 11 aug. 1954; 18 aug. 1955; 24 iul. 1956).
13. Peștera de la *Alunii Negri* (com. Cîmpul lui Neag, raionul Petroșeni, reg. Hunedoara, loc. nr. 112, resturi scheletice, 23 aug. 1955; 28 aug. 1956).
14. Peștera *Ursului* de la Bran (raionul Codlea, reg. Brașov, loc. nr. 123, leg. Val. Pușcariu, 2 nov. 1953).
15. Peștera din *Crucuru Mare* (raionul Codlea, reg. Brașov, loc. nr. 128, leg. Val. Pușcariu, 4 nov. 1953).
16. Localitatea *Tușnad* (raionul Miercurea Ciuc, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 135, citat de Méhely, 1900).
17. Peștera *Mare nr. 14* (Orbán Baláz) din cheile Virghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 141, colonie mixtă, 15 ian. 1954; mai 1954; 20 ian. 1957; 30 ian. 1958).

18. Peștera nr. 20 (Gabor) din cheile Virghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 145, resturi scheletice, 22 aug. 1957).
19. Peștera nr. 35 din cheile Virghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 150, resturi scheletice).
20. Peștera *Ghețarul de la Scărișoara* (raionul Lunca Vașcăului, reg. Crișana, loc. nr. 183, resturi scheletice, leg. M. Pinte, 1957).
21. Peștera *Smeilor de la Onceasa* (com. Budureasa, raionul Beiuș, reg. Crișana, loc. nr. 190, ind. izolați, 4 iul. 1956).
22. Localitatea *Betfia* (com. Sirmalioș, raionul Oradea, reg. Crișana, loc. nr. 200, resturi fosile, leg. C. S. Nicolaescu-Plopșor, 1953).
23. Localitatea *Borșa* (raionul Vașcău, reg. Maramureș, loc. nr. 206, citat de Méhely, 1900). 1954 54

Myotis bechsteini Kühl 1818

Nocinița Bechsteina
 Bechstein's Bat
 Vespertillon de Bechstein
 Bechsteinfledermaus

Aria de răspîndire: în Europa, din Anglia pînă în Caucaz, Aglopol în Ucraina și nord-vestul Transcaucaziei. La sud în Spania, Italia, Peninsula Balcanică, iar la nord pînă în Suedia. Autorii hărților de răspîndire ale acestei specii (Van den Brink și Kusiakin) se contrazic. Van den Brink acoperă țara noastră complet cu arealul speciei iar Kusiakin o ocolește. Realitatea este că la noi în țară nu s-a semnalat decît o singură dată de către Bieltz (1888) la Cluj, iar noi am determinat-o din peștera lui Gruia (Cujmir, reg. Oltenia), unde a fost găsit un singur exemplar ♀, la 15 mai 1956 (Val. Pușcariu).

Raritatea lui *Myotis bechsteini* pentru țara noastră și pentru celelalte țări europene, este un fapt cunoscut.

În Franța, J. C. Beaucournu (1956) a găsit în „Chateau des ducs de Nantes”, tot în luna aprilie, un singur individ ♂. Autorul explică prezența lui ca fiind în timpul migrației de primăvară.

A Ellen își exprimă speranța că-l va găsi în regiunea „Jura Neuchâtel”, iar în Polonia Kowalski dă date numai din secolul trecut asupra semnalării a cîte unui individ din diferite regiuni.

Este destul de interesant faptul că, dacă azi *Myotis bechsteini* este atît de rar, încît cercetătorii îl găsesc o dată în viață, în schimb, vechimea lui la noi în țară, am putut-o stabili, datorită resturilor fosile găsite atît în depozitele cromeriene de la Betfia și cele würmiene din peștera „La Adam”, cît și a resturilor scheletice subfosile în două peșteri din cheile Virghișului.

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 7)

1. Peștera „La Adam” (com. Tîrgușor, r. Medgidia, reg. Dobrogea, loc. nr. 11, resturi fosile, 1956–1958).

2. Peștera lui *Gruia* (raionul Cujmir, reg. Oltenia, loc. nr. 38, leg. Val. Pușcariu).
3. Peștera *Nadanova* (raionul Baia de Aramă, reg. Oltenia, loc. nr. 53, resturi subfosile, leg. D. Dancău, 1958).
4. Peștera *Ponicova* (com. Plavișevița, raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 67, resturi subfosile, leg. Șt. Negrea).
4. ? 5. Localitatea *Cluj* (reg. Cluj, loc. nr. 168, citat de Bieltz, 1888).
6. Localitatea *Betfia* (com. Sirmalois, reg. Crișana, loc. nr. 200, resturi fosile, leg. C. S. Nicolaescu-Plopșor, 1953).

(Danduy & Ursu meghat. peldaimya 1887)

Myotis dasycneme Boie 1825

Poudovaia nocinița
 Rough-legged Water Bat, Pond Bat
 Vespertilion des Marais
 Teichfledermaus

Aria de răspîndire: Olanda, Belgia, nordul Franței, Danemarca, Suedia, Germania, R.S. Cehoslovacă, R.P. Polonă, R.P. Romină și Uniunea Sovietică pînă la Ienisei, pe o zonă cuprinsă între 40° și 60° (K u s i a k i n).

Acest liliac este legat de regiunile de șes și cu apă stătătoare. Caracteristica arealului său este faptul că se întinde ca o zonă în formă de bandă destul de îngustă în toată regiunea paleartică.

Vara se adăpostește în scorburile copacilor, iar în timpul iernii, dacă în regiunea respectivă nu se găsesc peșteri, își petrece somnul de iarnă în adăposturile subterane ale rozătoarelor sau în diferitele ascunzișuri din locuințe omenești (K u s i a k i n).

În țara noastră a fost semnalat o singură dată (P a s z l a w s z k y, 1918) în peștera lui Ianoș (reg. Banat).

Noi nu l-am întîlnit încă. Ne surprinde harta de răspîndire compactă pe care o dă V a n d e n B r i n k pentru jumătate din țară.

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 7)

1. „Citat din *Banat*”, în mod neprecis, de către A. Moissisovics, 1823, fiind pus la îndoială de Méhely, totuși păstrat în lista acestuia (Méhely, 1900 „citat după R. Călinescu, 1931”).
2. Localitatea *Oravița* (peștera lui Ianoș, reg. Banat, loc. nr. 74, citat de Paszlawsky, 1918).

Böck yinas by

extremul orient *Myotis capaccini macrodactylus* (după harta dată de K u s i a k i n). Punctul cel mai nordic al acestei specii este dat de V a n d e n B r i n k în Boemia. I. G e i s l e r (1957) nu citează însă pe *M. capaccini* în lista de chiroptere din R.S. Cehoslovacă.

Cu toată marea discontinuitate existentă între suprafețele de răspîndire ale celor două subspecii, vechiul areal al lui *Myotis capaccini* se întindea foarte probabil din vestul Europei pînă în Filipine. Viitoarele cercetări paleontologice în regiunile lipsite azi de această specie, între Amudaria și Ussuri, vor dovedi probabil continuitatea vechiului areal.

La noi în țară a fost semnalat pînă în 1918 în patru localități, dintre care două fără menționarea adăpostului (M i l l e r, 1912 — Băile Herculane și M é h e l y, 1900 — la Plavișevița).

În urma cercetărilor noastre am mai găsit această specie în patru peșteri, atît în timpul verii, cît și în hibernație. Coloniile cele mai numeroase, pînă la o sută de indivizi (80 % ♂♂) au fost văzute la 20 dec. 1955 în peștera Fușteica. Temperatura în dreptul coloniei era de 6,5°C. Coloniile erau dense și constituite numai de indivizi de *Myotis capaccini*, un singur miniopter era rătăcit între ei. În peștera Topolnița (18 dec. 1958), au fost găsiți indivizi în hibernație, grupați cîte 2 la 300 m de la intrare și la o temperatură de 8°.

La 8 dec. 1952, alături de coloniile numeroase de *Myotis myotis* și *Miniopterus schreibersii* din peștera Fușteica, se găseau și cîteva zeci de indivizi de *Myotis capaccini*, în proporții egale ♂♂ și ♀♀.

În afară de peștera din Valea Cheii (com. Băița, reg. Hunedoara) care reprezintă punctul cel mai nordic al repartiției acestei specii la noi în țară, toate celelalte localități unde a fost semnalată se găsesc grupate în partea de sud-vest a țării.

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 7) Banat 1857 Blasius

1. Peștera *Fușteica* (sat Isverna, com. Pocruia, raionul Baia de Aramă, reg. Oltenia, loc. nr. 42, colonie, 24 apr. 1952; 23 oct. 1953; 20 dec. 1955; 2 nov. 1956; 15 dec. 1958).
  2. Peștera *din Valea Mare* — Topolnița — (com. Cireșu, raionul Turnu-Severin, reg. Oltenia, loc. nr. 59, ind. izolați, 21 dec. 1958).
  3. Peștera *Ungurului* de la Pecenișca (raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 62, 2 ♀♀, leg. I. Căpușe, 20 aug. 1955).
  4. Localitatea *Băile Herculane* (raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 63, citat de Miller, 1912).
  5. Localitatea *Plavișevița* (raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 65, citat de Méhely, 1900). Файл обнаружен 1899 г. в лес Брочмансбург
  6. Peștera *Veteranilor* (raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 66, citat de Paszlawzsky, 1918).
  7. Peștera *Gaura cu Muște* (raionul Moldova Nouă, reg. Banat, loc. nr. 69, citat de Méhely, 1900). leg. Zelenov & Fritsch / III Меморандум Август 1897
  8. Peștera *din Valea Cheii* (com. Băița, raionul Brad, reg. Hunedoara, loc. nr. 93, indivizi izolați, 2 sept. 1953).
- U. F. v. Imldstaken 7. 1865 (M.N.M.)

Myotis emarginatus (E. Geoffroy 1806)

(fig. 8)

Trioțvetnaia nocinița

Geoffroy's Bat

Le Vespertilion à oreilles échanrées

Wimperfledermaus

Aria de răspîndire: Olanda, Franța, Germania, Elveția, Italia, Ungaria, Grecia, Transcaucazia, Turkestanul rusesc, Izrael, Beluchistanul persan.

Ellerman (1951) nu citează această specie pentru R.P. Polonă. Kowalski (1951) îl găsește în două peșteri din împrejurimile

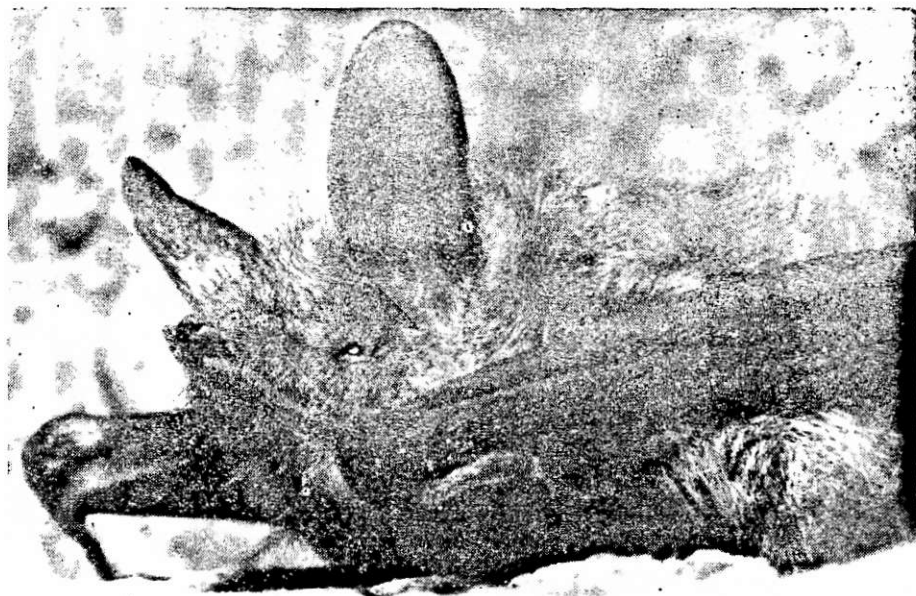

Fig. 8. — *Myotis emarginatus* ♀, Peștera nr. 2 Canaraua Fetei - Dobrogea, iulie 1958.

Cracoviei, unde a constatat prezența coloniilor de iarnă. În timpul verii a fost prins un singur individ la Jordanov în Beschizii apuseni. În R.P. Polonă este considerat ca o specie rară.

G. Topal îl citează în mai multe localități, din R.P. Ungară, asociat în colonii.

Van den Brink dă arealul pentru *Myotis emarginatus*, din care lipsește Polonia¹.

¹ Dacă Ellerman nu-l citează în această țară, se explică prin faptul că lucrarea lui K. Kowalski a apărut în 1951. Cartea lui Van den Brink a apărut însă în 1956.

Această specie, caracteristică regiunilor sudice europene, se întâlnește cu toate acestea pînă la 55° latitudine nordică.

Punctele cele mai nordice din țara noastră în care este citată de Bieltz sînt: ~~Gherla-Someș, Cluj și Alba Iulia.~~

Dr. N. Săvulescu ne-a adus în 1955 mai multe exemplare de *M. emarginatus* pe care le-a capturat în peștera nr. 2 din Canaraua Fetii (8), com. Băneasa, reg. Dobrogea. Ulterior, noi am găsit în aceeași peșteră, în iulie 1958, o colonie formată din cel puțin 300 ♀♀. Puii aveau la această dată corpul golaș. În mai multe locuri pe plafonul peșterii, aceștia erau părăsiți de mame, stînd singuri agățați pe perete.

Resturi scheletice würmiene au fost găsite în săpăturile paleontologice din peștera „La Adam” (Gura Dobrogei). Ca și pentru Polonia, *Myotis emarginatus* poate fi considerat și pentru țara noastră o specie rară.

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 7)

1. Peștera „La Adam” (com. Tirgușor, raionul Medgidia, reg. Dobrogea, loc. nr. 11, resturi fosile, 1957).
2. Peștera *Canaraua Fetii* (8), peștera nr. 2 (com. Băneasa, raionul Adaci, reg. Dobrogea, loc. nr. 17, colonie cu pui; resturi scheletice iul. 1955 și iul. 1958).
3. Peștera *Ungurului* de la Pecenișca (Băile Herculane, raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 61, citat de Méhely, 1900). ^{1899 j. a. leg. Méhely}
4. ~~2~~ Localitatea *Alba Iulia* (raionul Alba, reg. Hunedoara, loc. nr. 99, citat de Bieltz, 1888).
5. Localitatea *Cluj* (reg. Cluj, loc. nr. 168, citat de Bieltz, 1888).
6. Localitatea *Gherla-Someș* (raionul Gherla, reg. Cluj, loc. nr. 169, citat de Bieltz, 1888).
7. ^{Nagy Magyar leg - Székelyes (Bihar m) 1996. X. 26 leg Bart.}

Myotis nattereri Kuhl 1818

Nocinița Natterera
Natterer's Bat
Le Vespertillon de Natterer
Frasenfledermaus

Aria de răspîndire : Anglia, Franța, Olanda, Danemarca, Germania, Elveția, Spania, Italia, Suedia, Norvegia, R.S. Cehoslovacă, R.P. Ungară, R.P. Romîna, R.P. Polonă, Crimeea, Caucaz, sud-vestul Ucrainei, Munții Sayansk, sudul Iacușiei, la est de Vladivostok, China, Coreea și Japonia.

K o w a l s k i îl găsește puțin numeros în R.P. Polonă deși spune că în pivnițele Varșoviei, A. W a t e c h i a găsit, cu zeci de ani în urmă colonii numeroase. De asemenea G. T o p a l a întîlnit colonii în peșterile Ordaglyuk și Abaliget.

Elveția, prin partea de nord a țării noastre, Afganistan și Himalaia. În harta dată de Van den Brink (1956) limita sudică europeană ajunge în Sicilia, cuprinzând și întreaga Peninsulă Balcanică.

Mica colonie de hibernație, găsită de noi în peștera de la Gura Dobrogei, arată că limita arealului său nu se oprește în nord, ci chiar se extinde pînă la extremitatea sudică a țării.

În ceea ce privește poziția taxonomică a indivizilor găsiți la noi, ei se integrează în subspecia *Myotis mystacinus mystacinus*. Nu am găsit pînă acum subspecia „brandtii”, al cărei areal se întinde după Kusiakin, pînă în Irlanda.

La noi în țară a fost citat pînă în 1931 în 5 localități de către Méhely (1900), Paszlawzsky (1918) și R. Călinescu (1931). Noi l-am identificat în 2 peșteri atît în colonie cît și ca indivizi izolați în timpul somnului de iarnă. În 3 peșteri s-au găsit resturi scheletice subfosile și fosile aparținînd epocii würmiene.

În nici un caz nu putem afirma că este o specie des întîlnită și nici nu a fost găsită în număr mare.

Pînă acum sînt descrise 17 subspecii, însă Kusiakin este de părere că trebuie revăzut întreg materialul, deoarece se observă treceri continui între caracterele diferitelor subspecii.

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 7)

1. Peștera *Liliecilor* de la Gura Dobrogei (raionul Medgidia, reg. Dobrogea, loc. nr. 10, colonie, 20 ian. 1956).
2. Peștera „*La Adam*” (com. Tîrgușor, raionul Medgidia, reg. Dobrogea, loc. nr. 11, resturi fosile, 1956—1958).
3. Peștera *de la Limanu* (raionul Negru Vodă, reg. Dobrogea, loc. nr. 15, 1 ♀, 2 dec. 1958).

4. (II) 4. Peștera *Plavișevita* (raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 65, citat de Paszlawzsky, 1918). I 1899 júl. leg. Brachmann Emil (Méhely 1900)

2. (II) 5. Localitatea *Baziaș* (raionul Moldova Nouă, reg. Banat, loc. nr. 70, citat de Paszlawzsky, 1918 și R. Călinescu, 1931). I Méhely & Pál 1900, a 1898 júl. / 1899 júl. ^{1898 Méhely & Pál 1900, a 1898 júl. leg. Kocyan Antal}

3. (III) 6. Localitatea *Berzasca* (raionul Lipova, reg. Banat, loc. nr. 71, citat de Paszlawzsky, 1918). I 1898 júl. leg. Pál & János (Méhely 1900)

4. (II) 7. Localitatea *Oravița* (reg. Banat, loc. nr. 74, citat de Paszlawzsky, 1918). 5 db. M.N.M.-leg. Kocyan Antal ^{Sabudhi}

5. 8. Localitatea *Bîrzava* (raionul Lipova, reg. Banat, loc. nr. 80, citat de R. Călinescu, 1931).

9. Peștera *Tecuri* (com. Baru-Mare, raionul Hațeg, reg. Hunedoara, loc. nr. 102, resturi subfosile, 24 iul. 1956).

10. Peștera *de la Alunii Negri* (com. Cîmpul lui Neag, raionul Petroșeni, reg. Hunedoara, loc. nr. 112, resturi subfosile, 28 aug. 1956).

11. Localitatea *Sieu* (raionul Bistrița, reg. Cluj, loc. nr. 162, citat de Méhely, 1900). I 1900 (1954) - Mészáros, M. (Nemeth) Károly & Pál

12. Peștera *Ghețarul de la Scărișoara* (raionul Lunca Vașcăului, reg. Crișana, loc. nr. 183, resturi subfosile, leg. M. Pintea, 1957).

13. Fichus leg. - 126 - Topoi (1954)

Myotis ikonnikovi Ognev 1911

Nocinița ikonnikova

Aria de răspîndire a acestei specii se întinde din R.P. Bulgaria și R.P. Romîna prin regiunea transcarpatică a Ucrainei pînă în Sahalin. Datele asupra răspîndirii în interiorul arealului arată însă o mare discontinuitate. K u s i a k i n discută problema asemănării, din multe puncte de vedere, a celor două specii mici de *Myotis*, *Myotis mystacinus* și *M. ikonnikovi* (asemănări observate pe materialul obținut din populațiile din Asia Centrală). Toate exemplarele masculine din aceste populații au pe lîngă alte caractere comune și o structură identică a penisului. Același autor sovietic arată însă că *M. mystacinus* din partea de apus a arealului său își precizează caracterele diferențiale față de *M. ikonnikovi*. Acest amestec de caractere diferențiale slab pregnante la forme central asiatică și separarea și precizarea caracterelor specifice la formele din partea occidentală a arealului este un exemplu sugestiv de diferențiere în timp și spațiu a unităților taxonomice.

Arborele filogenetic stabilit de K u s i a k i n pentru speciile genului *Myotis* ne arată strînsa înrudire dintre *Myotis mystacinus* și *M. ikonnikovi*. În anul 1949 I. V. A b e l e n t z e v capturează un exemplar de *M. ikonnikovi* în Ucraina, iar P. B e r o n (1961) menționează această specie pentru R.P. Bulgaria.

Singurul exemplar ♂ pe care îl avem a fost prins la Sinaia (1950 — în timpul zborului de seară — așa că nu-i cunoaștem adăpostul).

Studiind comparativ exemplarele de *M. mystacinus* și *M. ikonnikovi* am avut posibilitatea să stabilim deosebiriile dintre aceste două specii. Prezența epiblemei, care lipsește la *M. mystacinus*, talia mai mică, dimensiunile scheletului, forma pliurilor palatine ca și diferența constatată în structura penisului ne-au permis identificarea acestei specii de *Myotis* — cea mai mică a genului.

În această comparație nu ne-am bazat pe culoarea blănii care știm că la *M. mystacinus* variază destul de mult de la o populație la alta. Totuși menționăm că blana exemplarului de *M. ikonnikovi* era neagră pe spinare și cenușiu închis pe partea ventrală.

Regretăm că neavînd decît un ♂ nu am putut păstra decît scheletul, aripile întregi și picioarele cu epiblenă.

Găsirea lui *M. ikonnikovi* în cele trei țări: Ucraina, R. P. Romîna și R. P. Bulgaria pune întrebarea dacă o revizuire a materialului de *M. mystacinus* din țările europene nu ar putea aduce o clarificare asupra întinderii reale a arealului occidental al lui *M. ikonnikovi* considerat pînă nu de mult ca restrîns numai în Asia.

Răspîndirea în R. P. R. (fig. 7)

1. Localitatea *Sinaia* (raionul Cîmpina, reg. Ploiești, loc. nr. 30, un individ, 15 aug. 1950).

Vespertilio murinus Linné 1758

Vespertilio discolor Kuhl 1819

(fig. 9)

Dvuhțvetnii cojan

Parti-coloured Bat

La Serotine bicolore

Zweifarbige Fledermaus

Aria de răspîndire a lui *Vespertilio murinus* se întinde din Anglia spre est pînă la Oceanul Pacific. La nord atinge latitudinea de 60°, iar în sudul Europei ajunge pînă în țările mediterane ne.

[Fig. 9. — *Vespertilio murinus* ♀, individ capturat în podul Bibliotecii Centrale din București, mai 1957.

Frecvența acestei specii este mare în Asia și estul Europei și descrește treptat în vestul arcalului. După Kusiaikin focarul de dispersiune a lui *Vespertilio murinus*, ca și a lui *Myotis mystacinus*, ar fi în Extremul Orient de unde au înaintat cu timpul spre vest.

În țara noastră a fost semnalat în 7 localități la care mai adăugăm trei. Este vorba de individul capturat în podul Bibliotecii Centrale din București (4 mai 1957, și de resturile scheletice adunate din două peșteri din cheile Virghișului.

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 7)

1. Localitatea *Tazlău* (raionul Buhuși, reg. Bacău, loc. nr. 6, citat de R. Călinescu, 1931).

2. Localitatea *București* (reg. București, loc. nr. 25, leg. T. Nalbant, 10 august 1956).
3. Localitatea *Cîineni* (raionul Rîmnicu Vilcea, reg. Argeș, loc. nr. 35, 2 citat de R. (Ălănescu, 1931).
4. Localitatea *Oravița* (reg. Banat, loc. nr. 74, citat de Paszlawzsky, 3 1918). I Mihaly 1900: ca MNM. nyűjt. h. sz. ad. leg. Kocyan A 1882
5. Localitatea *Brașov* (reg. Brașov, loc. nr. 132, citat de Paszlawzsky, 4 1918). I Mihaly 1900 ♀
6. Peștera *Mare nr. 14* (Orban Balázs) din cheile Virghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 141, resturi subfosile, iul. 1957).
7. Peștera *nr. 27* din cheile Virghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 147, resturi subfosile, iul. 1957). I Dada 1884, leg. a kék. magyaráz. ref. templ.
8. Localitatea *Cluj* (reg. Cluj, loc. nr. 168, citat de Paszlawzsky, 1918). 5
9. Peștera *Cugliș* (com. Zece Hotare, raionul Aleșd, reg. Crișana, loc. nr. 193, leg. M. Șerban, 1957).
10. Localitatea *Sighet* (reg. Maramureș, loc. nr. 203, citat de Paszlawzsky, 6 1918).

Almasibg. 1884 leg. Tóth Péter magyaráz. h. sz. ad. leg. Kocyan A. 1884
 146 ♀ → II. G
 Zubervec (Arva m. v. - Pöschel) - Károly A. 1887

Eptesicus serotinus Schreber 1774

(fig. 10)

Pozdnii cojan
 Breitflügelvedermaus
 La sérotine

Aria de răspîndire: în toată Europa, între țărmul Balticeii la nord, nordul Africii la sud și pînă în China răsăriteană la est. În R.P. Polonă K o w a l s k i îl citează în diferite localități, afirmînd că trebuie să se găsească în toată țara, însă în peșteri l-a întîlnit foarte rar și numai ca indivizi izolați. În R.P. Ungară este citat în foarte multe locuri. În Germania este una din speciile cele mai comune. În Franța este mai rar spre nord și nicăieri nu este comun. A e l l e n (1949), în urma cercetărilor făcute, a ajuns la concluzia că *Eptesicus serotinus* este o specie rară pentru Elveția, însă probabil că în trecut era mult mai frecventă, deoarece în săpăturile de la Cotencher și de la Saint Brais s-au găsit resturi scheletice.

La noi în țară a fost semnalat în 13 localități de către D a d a y (1886), P a s z l a w s z k y (1918), R. C ă l ă n e s c u (1931). în iarna anului 1955, P. A l d e a - B a r b u, asistentă la catedra de Zoologie a vertebratelor de la Universitatea din București, împreună cu St. B o l d o r și A l. R ă s u c e a n u - P o p e s c u au găsit un individ ♂ de *Eptesicus serotinus* în timpul somnului de iarnă, în peștera Sînesei. Liliacul se găsea la 6 m de intrare, la o temperatură de 4°.

Noi l-am mai găsit în 5 peșteri ca resturi scheletice actuale și subfosile, și ca fosil din perioada würmiană în săpăturile făcute în peștera „La Adam”. Aceste descoperiri de resturi fosile și subfosile în peșteri concordă

cu acelea din Elveția de la Cotencher și Saint Brais. Probabil că toate aceste resturi scheletice aparțin indivizilor care în timpul hibernației s-au adăpostit în peșteri, dacă, bincințeles, în trecut biologia acestei specii era aceeași ca în zilele noastre.

Fig. 10. — *Eptesicus serotinus* ♀ capturat în Peștera Sinesei, ianuarie 1955.

Altitudinea peșterilor în care s-au găsit la noi resturi scheletice variază între 20 m și 600 m.

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 7)

Dobson 1878 - 1 evoluție în Svezia și
 Petőfői Szilágyos 1878 - Evoluție în România, în apropiere de
 Biele 1888 - Bencze, Teke

1. Peștera „La Adam” (com. Tîrgușor, raionul Medgidia, reg. Dobrogea, loc. nr. 11, resturi fosile, 1956—1957).
2. Localitatea *Constanța* (reg. Dobrogea, loc. nr. 13, citat de R. Călinescu, 1931). 1
3. Localitatea *Cernavoda* (raionul Medgidia, reg. Dobrogea, loc. nr. 14, citat de R. Călinescu, 1931). 2
4. Localitatea *Slobozia-Ialomîța* (raionul Slobozia, reg. București, loc. nr. 20, citat de R. Călinescu, 1931). 3
5. Localitatea *Buștenari* (raionul Cîmpina, reg. Ploiești, loc. nr. 29, citat de R. Călinescu, 1931). 4
6. Localitatea *Oravița* (reg. ~~Banat~~, loc. nr. 74, citat de Paszlawzsky, 1918). 5
7. Peștera *Sînesei* (com. Căprioara, raionul Lipova, reg. Banat, loc. nr. 81, leg. P. Barbu, 20 ian. 1955).
8. Localitatea *Teiuș* (raionul Alba, reg. Hunedoara, loc. nr. 100, citat de Daday, 1886). 6
9. Peștera *de la Aluniș Negri* (com. Cîmpul lui Neag, raionul Petroșeni, reg. Hunedoara, loc. nr. 112, resturi subfosile, 23 aug. 1955; 28 aug. 1956).
10. Localitatea *Sibiu* (reg. Brașov, loc. nr. 114, citat de Paszlawzsky, 1918). I Biele 1888 7
11. Localitatea *Brașov* (reg. Brașov, loc. nr. 132, citat de Paszlawzsky, 1918). I Biele 1888 8
12. Peștera nr. 4 din cheile Virghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 137, resturi subfosile, iul. 1957).
13. Peștera nr. 10 din cheile Virghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 140, resturi subfosile, sept. 1958).
14. Peștera nr. 35 din cheile Virghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 150, resturi subfosile, 9 sept. 1958).
15. Peștera nr. 52 din cheile Virghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 156, resturi subfosile, 8 sept. 1958).
16. Localitatea *Teaca* (raionul Bistrița, reg. Cluj, loc. nr. 161, citat de R. Călinescu, 1931). I Biele 1888 9
17. Localitatea *Sieu* (raionul Bistrița, reg. Cluj, loc. nr. 162, citat de Mészely, 1900). Teyel 54 10
18. Localitatea *Zalău* (raionul Zalău, reg. Cluj, loc. nr. 177, citat de Paszlawzsky, 1918). I Mészely: MNM leg. 1879 dec 31. asombadban 11
19. Localitatea *Șimleul Silvaniei* (raionul Șimleu, reg. Crișana, loc. nr. 202, citat de Paszlawzsky, 1918). I Daday 1885 (Șimleu, 1900) 12
20. Localitatea *Suciul de jos* (raionul Lăpuș, reg. Maramureș, loc. nr. 205, citat de Paszlawzsky, 1918). I Daday 1885 (Alisvács) 13

Eptesicus sodalis Barret-Hamilton 1910

Specie creată prin determinarea materialului găsit la noi (Buștenari-Prahova, 1910).

Aria de răspîndire: Elveția, R. P. Romîna. *Ellerman* îi dă aria de răspîndire cuprinzînd Turkestanul, Irakul și pînă în sudul Mongoliei.

În Europa este vorba de *Eptesicus sodalis sodalis*, pe cînd în Uniunea Sovietică există o altă subspecie *Eptesicus sodalis ognevi* Bobrinski (1918).

Cu toate că a fost găsit pentru prima dată la noi în țară, de *W. D. Anderson*, nimeni după el, și nici noi, nu l-am întîlnit.

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 7)

1. Localitatea *Buștenari* (raionul Cîmpina, reg. Ploiești, loc. nr. 29, citat de Barret-Hamilton, 1910).

Eptesicus nilssonii Keiserling & Blasius 1839

Severnii cojanoc
Northern Bat
Le Sérotin de Nilsson
Nordfledermaus

Aria de răspîndire: Norvegia, Suedia, Franța, Germania, Elveția, Danemarca, R.S. Cehoslovacă, R.P. Polonă, R.P. Romîna nordul Italiei. În U.R.S.S., din nordul peninsulei Kola, spre est avînd limita nordică cercul polar pînă la Oceanul Pacific. În Siberia, limita nordică coboară pînă la 60°. Limita sudică, în timpul verii, trece pe la Moscova și Gorki, numai în timpul toamnei coboară în regiunea de mijloc a Volgăi, Smolensk și Carpații răsăriteni (*Kusia kin*). Același autor afirmă că în timpul verii nu se întîlnește în Europa decît în Scandinavia, iar iarna coboară spre sud, adăpostindu-se în peșterile din Elveția.

În nota sa din 1957, *Benedetto Lanz* anunță determinarea exemplarului găsit la Spolato în sept. 1872, ca fiind *Eptesicus nilssonii*. Acesta a fost greșit determinat în Muzeul de Istorie naturală din Franța ca *Vespertilio discolor*, și este vorba de exemplarul pe care *Dal Piaz* (1926) l-a citat drept *Vespertilio murinus*.

În urma acestei determinări se poate fixa, o dată cu prima semnalare a lui *Eptesicus nilssonii* în R.S.F. Iugoslavia, și punctul cel mai sudic al repartiției sale europene.

La noi în țară a fost semnalat de două ori în Banat, de *Méhely* în 1900 și de *Paslawsky* în 1918. Noi nu l-am găsit încă.

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 7)

1. Localitatea Baziaș (raionul Moldova Nouă, reg. Banat, loc. nr. 70, citat de Méhely, 1900). 107 Méhely 1897 în 15 - 107 pi a b - i evolú eoz, sárkálak, sárkálakban
2. Localitatea Oravița (reg. Banat, loc. nr. 74, citat de Paszlawzsky, 1918). 1 Méhely 1900 i leg Kocyan Antal 2 pl 1883 → Felvidéki Oravic
3. Zubervec (Arva megye) Kocyan Antal 1883

Pipistrellus pipistrellus (Schreber 1774)

Vespertilio pipistrellus (Schreber 1775)

Netopir-carlic

Pipistrelle, Common Bat

La pipistrelle

Zwergfledermaus

Aria de răspîndire: Africa, Europa și Asia. În Asia limita estică ajunge în China, Coreea și Japonia. S-a găsit în Asia Mică, Persia și Kașmir. În limita de nord atinge latitudinea de 57°.

După sistematica chiropterelor, alcătuită de K u s i a k i n, genurile *Pipistrellus* și *Eptesicus* sînt înglobate într-un singur gen: *Vespertilio*. Această poziție este luată pe baza studiilor comparative asupra morfologiei și osteologiei a 11 specii ale genului și credem că e justă.

„Acest gen constituie o grupă mare și foarte heterogenă. nsușirile reprezentanților, luate în parte, se împletesc atît de strins unele cu altele, încît este imposibil să se împartă grupa în genuri independente, așa cum au făcut unii autori” (K u s i a k i n).

Cu toate că de cele mai multe ori *Pipistrellus pipistrellus* se adăpostește în timpul verii în scorburile copacilor, totuși se adună în colonii destul de numeroase și în poduri, grajduri, case părăsite, clopotnițe de biserică etc.

Plasarea sa în categoria „Baumfledermaus” nu este justă decît dacă ne referim la faptul că se adăpostesc și în scorburi. Unii cercetători au afirmat că nu se întilnește niciodată în peșteri (J e a n n e l 1926).

La noi în țară a fost semnalat, pînă în 1925, în 15 localități de F a s z l a w s z k y (1918), în 5 localități de R. C ă l i n e s c u (1931) și în peștera de la Meziad de E. R a c o v i ț ă (1922).

În urma cercetărilor noastre am mai găsit această specie în 4 localități. Două din adăposturi au o importanță mai deosebită.

1. În podul mănăstirii Cernica, unde de doi ani urmăream o colonie destul de numeroasă de *Myotis oxygnathus*, am găsit la 31 mai 1957 o colonie constituită din cîteva sute de indivizi ♀♀ de *Pipistrellus pipistrellus*. Colonia era situată sub streășina ce comunica cu podul. Majoritatea femelelor erau însărcinate, avînd în uter cîte 2 embrioni de aproximativ 8 mm. Temperatura luată în dreptul coloniei era de 28° la ora 12.

În Peștera Liliecilor de la mănăstirea Bistrița, am putut observa coloniile de hibernație ale acestei specii (1952—1953). În mai multe crăpături din pereții peșterii se adăposteau câteva zeci de indivizi de *P. pipistrellus*, care stăteau înghesuiți unul lângă altul și cu boturile în afară. În unele fisuri indivizii erau chiar la marginea crăpăturii, încât puteau fi observați cu ușurință, în altele însă erau retrași în profunzime, așa că numai cu greutate puteau fi zăriți. În timp ce coloniile de mii de miniopteri și de *Rhinolophus feruum-equinum* erau complet adormite, în liniștea profundă din peșteră se auzea din când în când un țîriit discret, care venea din pereți. Numai conducându-ne după acest zgomot, am putut descoperi coloniile de *P. pipistrellus* care se trezeau cu multă ușurință. Temperatura cea mai favorabilă pentru somnul lor de iarnă, constatată în această peșteră, era de 6°.

Cîteva ani la rînd, vizitînd iarna peștera de la Bistrița, am constatat venirea coloniilor de *Pipistrellus pipistrellus* și adăpostirea lor în aceleași crăpături. O singură dată am găsit un individ vîrit în mijlocul coloniei de miniopteri.

2. O dată interesantă asupra acestei specii o avem de la Șt. Ne-gre a, care ne-a adus un individ ♀ găsit pe gabia pescadorului „Marea Neagră” la 23 sept. 1955. Pescadorul se afla în stația 290 (l. 44°20'—48°45'), la 26 mile de țarm, la est de capul Midia. Probabil că acest individ se adăpostise pe vas înainte de plecarea acestuia.

După cît se știe, în afară de cazul individului ♀ inelat în Ucraina și găsit în Bulgaria, la 1100 km, nu se cunosc deplasări mari ale acestei specii¹.

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 7) ^{1 Erdélyi pl.} ^{Doutard & Brown → Brit. Mus (Dobson)}
^{-Pestényi 1846 Erdélyi Szilvási, Hétszeg}

1. Localitatea *Dorohoi* (reg. Suceava, loc. nr. 1, citat de R. Călinescu, 1931).
2. Localitatea *Cheile Bicazului* Lacul Roșu (r. Piatra Neamț, reg. Bacău, loc. nr. 5, indivizi izolați, 1 mai 1954).
3. Localitatea *Constanța* (reg. Dobrogea, loc. nr. 13, citat de R. Călinescu, 1931).
4. Localitatea *Cernavoda* (raionul Meșdida, reg. Dobrogea, loc. nr. 14, citat de R. Călinescu, 1931).
5. Localitatea *Cernica* (raionul Brănești, reg. București, loc. nr. 24, colonie în clopotnița mănăstirii, 31 mai 1957).
6. Localitatea *București* (reg. București, loc. nr. 25, în scorbură de copac, iul. 1955).
7. Peștera *Liliecilor* (Sf. Grigore Decapolitu) de la mănăstirea Bistrița (com. Costești, raionul Horezu, reg. Argeș, loc. nr. 36, colonie, 7 dec. 1951; 4 nov. 1952; 7 mart. 1952; 27 ian. 1953).

¹ Descoperirea unei colonii de hibernație din Peștera Șura Mare (1962) aruncă o lumină nouă asupra ecologiei lui *Pipistrellus pipistrellus*.

8. Localitatea *Oravița* (reg. Banat, loc. nr. 74, citat de Paszlawzsky, 4
1918). I *Reich*, 1900: *Leg. Kocyan Antal* (MNM)
9. Localitatea *Buziaș* (raionul Lugos, reg. Banat, loc. nr. 85, citat de 5
Paszlawzsky, 1918).
10. Localitatea *Alba Iulia* (raionul Alba, reg. Hunedoara, loc. nr. 99, 6
citat de Paszlawzsky, 1918). I *Daday* 1885 (EME)
11. Localitatea *Sibiu* (reg. Brașov, loc. nr. 114, citat de Paszlawzsky, 7
1918). I *Daday* 1885 det. *Mehely* (EME)
12. Localitatea *Gușterița Sibiului* (raionul Sibiu, reg. Brașov, loc. nr. 115, 8
citat de Paszlawzsky, 1918).
13. Localitatea *Rupea* (raionul Rupea, reg. Brașov, loc. nr. 122, citat de 9
Paszlawzsky, 1918). I *Bielz* 1883
14. Localitatea *Turcheș* (orașul Săcele, raionul Codlea, reg. Brașov, loc. 10
nr. 129, citat de Paszlawzsky, 1918). I *Bielz* 1883
15. Localitatea *Brașov* (reg. Brașov, loc. nr. 132, citat de Paszlawzsky, 11
1918). I *Bielz* 1883
16. Localitatea *Bistrița, Năsăud* (raionul Năsăud, reg. Cluj, loc. nr. 163, 12
citat de Paszlawzsky, 1918).
17. Localitatea *Lăpușul Romînesc* (raionul Năsăud, reg. Cluj, loc. nr. 13
164, citat de Paszlawzsky, 1918). I *Daday* 1885 (det. *Mehely*) (EME)
18. Localitatea *Cluj* (reg. Cluj, loc. nr. 168, citat de Paszlawzsky, 1918). I *Daday* 1885 14
19. Localitatea *Șimișna* (raionul Dej, reg. Cluj, loc. nr. 172, citat de 15
R. Călinescu, 1931). I *Daday* 1885 (MNM) det. *Mehely*
20. Localitatea *Dej* (reg. Cluj, loc. nr. 173, citat de Paszlawzsky, 1918). I *Daday* 1885 16
21. Localitatea *Buziaș* (raionul Dej, reg. Cluj, loc. nr. 174, citat de R. Căli- 17
nescu, 1931).
22. Localitatea *Zalău* (raionul Zalău, reg. Cluj, loc. nr. 177, citat de 18
Paszlawzsky, 1918). I *Daday* 1885 (EME)
23. Peștera *Meziad* (raionul Beiuș, reg. Crișana, loc. nr. 192, indivizi
izolați, 20 mai 1953).
24. Localitatea *Lăpuș* (raionul Lăpuș, reg. Maramureș, loc. nr. 204, citat 19
de Paszlawzsky, 1918).
25. Peșt. Șuruc Mare (Ohaba - jrd Hunedoara) Mts. Șeșeș - Bașinul Stăucului.
1566-10000-es kolónia

Pipistrellus nathusii (Keyserling & Blasius 1839)
Vespertilio nathusii Keys. & Blas.

(fig. 11)

Netoplr natuziusa
Nathusius' Pipistrelle
La Pipistrelle de Nathusius
Rauhhauffledermaus

Aria de răspîndire : Insulele Britanice, Europa de vest pînă la Urali.
iar spre nord din sudul Suediei pînă la Wjatko (la 57° latitudine nordică).
În sudul Europei este semnalat în Portugalia, Spania, sudul Franței
Italia și Peninsula Balcanică; spre est a fost semnalat în Izrael și Iran.

După harta dată de Van den Brink, în vestul Europei arealul este fragmentar.

Pipistrellus nathusii este specific pădurilor de foioase și împrejurimile așezărilor omenești. Adăpostul de predilecție este scorbura, însă a fost găsit și în poduri și cotețe de păsări (Kowalski). De multe ori

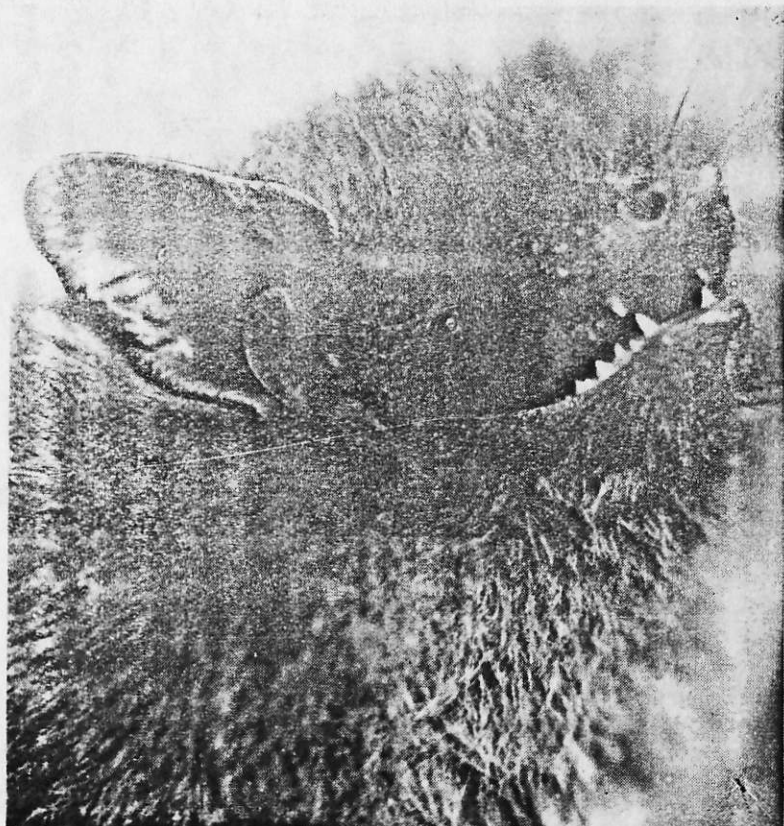

Fig. 11. — *Pipistrellus nathusii* ♀, individ capturat într-o mică diaclază din stincile din Valea Visterna, iulie 1958.

a fost luat drept *Pipistrellus pipistrellus*, deoarece la prima vedere se aseamănă cu acesta și chiar se amestecă în coloniile lui.

Pipistrellus nathusii a fost citat în 5 localități de R. Călinescu (1931). Aceste semnalări însă pierd din valoare, pentru că nu arată cine le-a făcut, iar dacă sînt personale rămîn fără nici o indicație ecologică.

Noi am găsit o singură dată o colonie mică de *Pipistrellus nathusii* într-o crăpătură a peretelui stîncos situat în aval, cu 150 m de peștera „La Adam” (5 sept. 1957). Locul coloniei se găsea la 15 m deasupra talvegului derelei Gura Dobrogei (Visterna).

Descoperirea acestei colonii în timpul dimineții s-a datorat țîriiului care se auzea din cînd în cînd venind din perete. Colonia era constituită din 12 indivizi 4 ♂♂ și 8 ♀♀ care stăteau retrași în fundul crăpăturii, de unde au fost scoși cu destulă greutate. Pe o rază de mai mulți km în jur locul este deschis, lipsit de pădure și de locuințe, altitudine 20–25 m deasupra nivelului mării; temperatura aerului 22°.

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 7)

1. Peștera „La Adam” (com. Tîrgușor, raionul Medgidia, reg. Dobrogea, loc. nr. 11, colonie de 12 indivizi, 4 sept. 1957).
2. Localitatea *Oltina* (raionul Adameliș, reg. Dobrogea, loc. nr. 19, citat de R. Călinescu, 1931).
3. Localitatea *Ciulnița* (raionul Slobozia, reg. București, loc. nr. 21, citat de R. Călinescu, 1931).
4. Localitatea *Brașov* (reg. Brașov, loc. nr. 132, citat de R. Călinescu, 1931).
5. Localitatea *Bistrița* (reg. Cluj, loc. nr. 160, citat de Paszlawsky, 1918).
6. Localitatea *Cluj* (reg. Cluj, loc. nr. 168, citat de R. Călinescu, 1931).
7. Localitatea *Zalău* (reg. Cluj, loc. nr. 177, citat de R. Călinescu, 1931).

Pipistrellus savii Bonaparte 1837 și *Pipistrellus Kuhl* (Kuhl 1819) nu au fost găsite pînă acum în R.P. Romîna.

Miniopterus schreibersi (Kuhl 1819)

(fig. 12, 13, 14)

Обікновенні длінокрил
Schreiber's Bat. Long-winged Bat.
Le Minioptère de Schreibers
Langflügel fledermaus

Aria de răspîndire: din vestul Africii și Portugalia pînă în Japonia și Filipine. La sud pînă în Madagascar și în nord-vestul Australiei. În Europa, limita nordică ar trece prin Jura, Alpi, sudul Germaniei, Slovacia. În Austria (Burgenland), Sochurek 1959 a descoperit o colonie de hibernație de 2 000 de indivizi în peștera „Fledermauskluft” de la St. Margarethen.

J. Geisler l-a citat în Slovacia în mai multe peșteri printre care și peștera Demänovska. Nu s-a găsit în R.P. Polonă, iar în Uniunea Sovietică a fost semnalat în Crimeea, Caucaz, Valea Arax, nord-vestul Kapet Dag-ului (peștera Bahardensk).

În R.P.R. *Miniopterus schreibersi* a fost semnalat în 9 localități de M é h e l y (1900), P a s z l a w s z k y (1918) și R. C ă l i n e s c u (1931). Pe lîngă vechile semnalări mai adăugăm 40 de peșteri în care a fost găsit de noi.

Din punct de vedere al numărului de indivizi, este specia cea mai bine reprezentată la noi. Din lista răspîndirii se poate vedea că, în mai toate peșterile unde se adăpostesc miniopterii, ei formează colonii. Aceste

Fig. 12. — *Miniopterus schreibersi* ♂ — Peștera Liliecilor de la Gura Dobrogei, septembrie 1956.

colonii au fost observate atît în timpul verii, în epoca nașterilor, cît și iarna în somnul hibernal. Peștera Liliecilor de la mănăstirea Bistrița reprezintă un adăpost permanent pentru colonia de miniopteri, care este constituită din aproximativ 12 000—14 000 de indivizi. Marcările executate pe 500 de exemplare, ne-au arătat că, cel puțin o parte din colonie, nu părăsește această peșteră pentru a pleca în migrații sezoniere.

La noi în țară miniopterii s-au găsit în peșteri a căror altitudine variază între 40 m (Gura Dobrogei) și 1 000 m (Bran), în locuri împădurite (Bistrița) și în regiuni deschise de stepă (Dobrogea).

Reprezentant al faunei tropicale de chiroptere, miniopterul a pătruns în partea sudică a regiunii palearectice, unde s-a adaptat la condițiile de

climă temperată, intrind iarna în somnul hibernal. Afirmația că ar fi singura specie de chiroptere din regiunea paleartică care nu hibernează și pleacă în sud pentru a continua viața activă tot timpul anului și că în acest interval ar naște a doua oară (K u s i a k i n), nu este valabilă pentru regiunea pericarpatică. Este sigur că unele populații ale acestui bun zburător întreprind migrații, însă nu întotdeauna în regiuni înde-

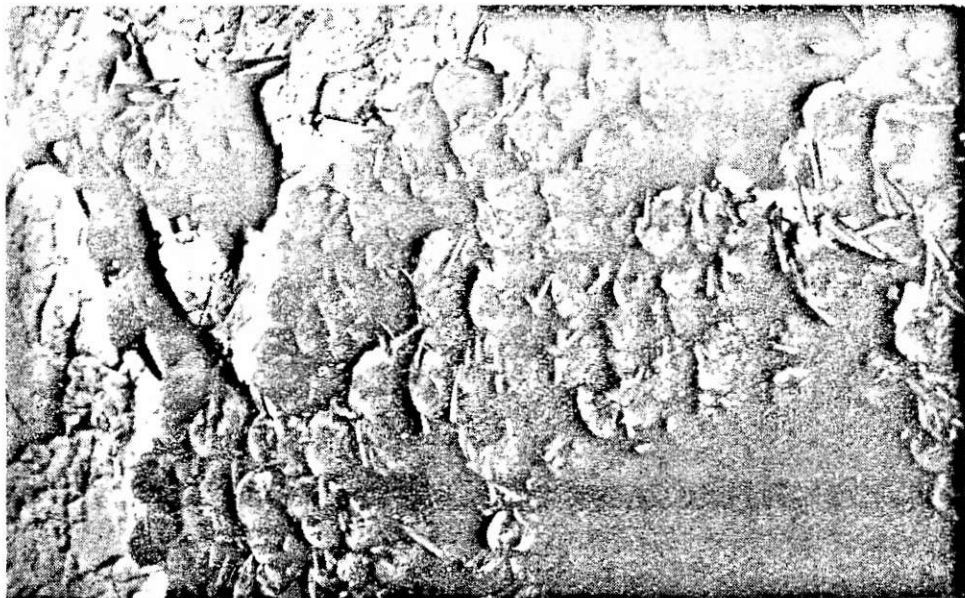

Fig. 13. — *Miniopterus schreibersi*, colonie de hibernație în Peștera Liliecilor de la mănăstirea Bistrița, ianuarie 1954.

părtate, ci numai în căutarea unui adăpost cu condiții mai favorabile pentru hibernare. Un exemplu caracteristic îl oferă peștera din satul Peștera (Moeciul de Sus) unde coloniile de miniopteri și-au părăsit adăpostul în iernile când umezeala era crescută și picături dese cădeau din tavanul unde obișnuit își aveau colonia.

În ceea ce privește componența coloniilor, am observat că în timpul verii, epoca nașterilor și a creșterii puilor, miniopterii se asociază de cele mai multe ori mai ales cu *Myotis myotis*, iar în peștera de la Gura Dobrogei și cu *Rhinolophus méhelyi*. În timpul somnului de iarnă nu am întâlnit asociația *Miniopterus schreibersi* — *Myotis myotis*.

Este interesant de semnalat, pentru țara noastră, pe de o parte numărul destul de mare al populațiilor de miniopteri, iar pe de altă parte densitatea indivizilor din aceste populații. Este cu atât mai demn de remarcat acest fapt, cu cât țara noastră se găsește la una din limitele arealului (cea nordică).

Observațiile făcute asupra temperaturii de hibernare ne arată că miniopterii pot hiberna la temperaturi ce variază între 2,5° până la 9°C.

Pentru epoca nașterilor, temperatura variază în limite mai mici, între 12° și 16° (începutul lunii iulie).

În timpul hibernației, coloniile de miniopteri se trezesc din cînd în cînd, schimbîndu-și locul în aceeași peșteră. Probabil că aceste deplasări sînt în funcție de schimbarea factorilor microclimatului, care determină căutarea unui adăpost mai favorabil pentru continuarea somnului hibernal.

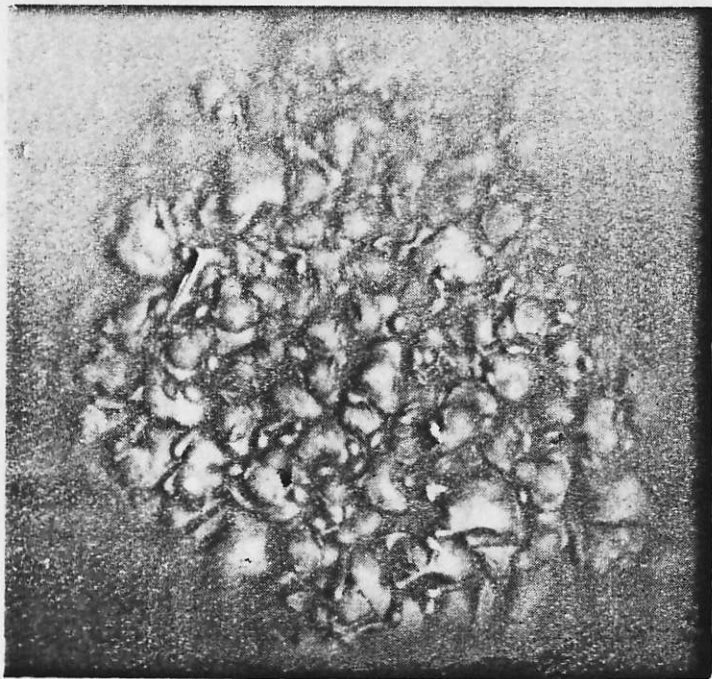

Fig. 14. — *Miniapterus schreibersi*, colonie de nou-născuți în Peștera Liliecilor de la Gura Dobrogei, iulie 1959.

Din săpăturile paleontologice efectuate la Betfia (reg. Crișana) de către cercetătorii maghiari, au fost scoase resturi scheletice de *Miniapterus schreibersi* din depozite cromariene (K o r m o ș).

În recente săpături din peștera „La Adam” este semnalat în stratele würmiene.

Răspîndirea în R. P. R. (fig. 7)

1. Peștera Liliecilor de la Gura Dobrogei (raionul Medgidia, reg. Dobrogea, loc. nr. 10, colonie și resturi subfosile, 22 iunie, 20 iulie, 9 aug., 21 oct. 1955; 20 ian., 5 apr., 9 mai 1956; 12 aprilie, 11 iun., 11 iul. 1957; 13 iunie, 3 oct. 1958).
2. Peștera „La Adam” (com. Tîrgușor, raionul Medgidia, reg. Dobrogea, loc. nr. 11, resturi fosile, 1956—1958).

3. Peștera de la *Limanu* (raionul Negru Vodă, reg. Dobrogea, loc. nr. 15, colonie, 4 oct., 2 nov. 1958).
4. Peștera *La Cișmeluță* (sat Șipote, com. Deleni, raionul Negru Vodă, reg. Dobrogea, loc. nr. 18, colonie, 3 iul. 1958).
5. Peștera *Lilieciilor* (Sf. Grigore Decapolitu) de la mănăstirea Bistrița (com. Costești, raionul Horezu, reg. Argeș, loc. nr. 36, colonie și resturi subfosile, 7 dec. 1951; 7 mart., 8 apr., 8 nov. 1952; 27 ian., 20 mai, 15 iunie 1953; 15 aprilie 1954).
6. Peștera *Mucirii* de la Baia de Fier (raionul Novaci, reg. Oltenia, loc. nr. 39, colonie, 15 iunie 1951; 30 iunie 1952; 31 iulie 1953; 28 mart., 28 aug. 1958).
7. Peștera *Lilieciilor* de la Runcu (raionul Tirgu Jiu, reg. Oltenia, loc. nr. 40, colonie, sept. 1954).
8. Peștera *Fusteica* (sat Isverna, com. Pocruia, raionul Baia de Aramă, reg. Oltenia, loc. nr. 42, colonie, 24 aprilie 1952; 15 aug., 23 oct. 1953; 20 dec. 1955; 2 nov. 1956; 2 mai 1957; 13 dec. 1958).
9. Peștera *cu Războaie* din cheile Sohodolului (raionul Baia de Aramă, loc. nr. 45, colonii mici, 15 mai 1952).
10. Peștera *Tismana* (raionul Baia de Aramă, reg. Oltenia, loc. nr. 48, colonie, 15 mai 1952).
11. Peștera *Lazului* (com. Obișia-Cloșani, raionul Baia de Aramă, reg. Oltenia, loc. nr. 51, colonie, 8 sept. 1953).
12. Peștera *Bulba* (Valea Malareca, raionul Baia de Aramă, reg. Oltenia, loc. nr. 57, ind. izolați, 5 sept. 1953).
13. Peștera *Ungurului* de la Pecenișca (raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 61, ind. izolați, 27 mai 1954).
14. Peștera *Hoților* (Băile Herculane, raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 62, 22 dec. 1943; 27 mai 1954).
15. Localitatea *Băile Herculane* (raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 63, citat de Paszlawzsky, 1918).
16. Localitatea *Plavișevita* (raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 65, citat de Paszlawzsky, 1918). ↑ Melaky 1900: leg. Brachuan Emil 1899 în 12 (M.N.M.)
17. Peștera *Veteranilor* (raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 66, ind. izolați, 12 iulie 1956). ↑ Schreiber & Károly leg. 1809 det. & Gajlovics Nathever 1899
↑ Kupjuni Fovene leg. 1834 → det. Petruș
18. Peștera *Coronini* (raionul Moldova Nouă, reg. Banat, loc. nr. 68, citat de Paszlawzsky, 1918).
19. Peștera *Gaura cu muște* (raionul Moldova Nouă, reg. Banat, loc. nr. 69, citat de R. Călinescu, 1931). ↑ Melaky 1900: leg. Petel 7400 1898 iul. (M.N.M.)
20. Peștera *din Cheile Gârliștei* (com. Carașova, raionul Reșița, reg. Banat, loc. nr. 75, leg. Val. Pușcariu, mai 1955).
21. Peștera *Lilieciilor* de la Carașova (raionul Reșița, reg. Banat, loc. nr. 76, leg. Val. Pușcariu, mai 1955).
22. Peștera *Sinesei* (com. Căprioara, raionul Lipova, reg. Banat, loc. nr. 81, colonie, 18 mai 1952; 13 aprilie 1954; 23 iulie 1954; 20 ian. 1955).
23. Peștera *lui Duțu* (com. Căprioara, raionul Lipova, reg. Banat, loc. nr. 83, colonie, 19 mai 1952; 20 ian. 1955; 27 ian. 1957).

24. Peștera *Godinești* (com. Zam, raionul Ilia, reg. Hunedoara, loc. nr. 86, colonie, 20 mai 1952; 15 aprilie 1954; 29 ian. 1957, leg. I. Tăbăcaru și D. Dancău).
- (R) 25. Localitatea *Deva* (raionul Ilia, reg. Hunedoara, loc. nr. 88, citat de R. Călinescu, 1931). $\bar{I}$ *Dadaş 1885*.
26. Localitatea *Dobra* (raionul Ilia, reg. Hunedoara, loc. nr. 89, citat de Paszlawzsky, 1918).
27. Peștera *de la Nandru* (raionul Hunedoara, reg. Hunedoara, loc. nr. 90, leg. C. S. Nicolaescu-Plopșor).
28. Peștera *Cofta Sîrbilor* (com. Ardeu, raionul Orăștie, reg. Hunedoara, loc. nr. 94, colonie, 29 mai 1952; 16 iunie 1953).
29. Peștera *Mada* (raionul Orăștie, reg. Hunedoara, loc. nr. 95, colonie, 28 mai 1952). (M)
- 7 30. Peștera *de la Glod* (~~raionul Alba, reg. Hunedoara~~, loc. nr. 96, citat de *Méhely*, 1900).
31. Peștera *din Cheile Ampoiței* (raionul Alba, reg. Hunedoara, loc. nr. 97, colonie, 18 aprilie 1954; 25 sept. 1956).
- (V) 32. Localitatea *Alba Iulia* (raionul Alba, reg. Hunedoara, loc. nr. 99, citat de R. Călinescu, 1931). $\bar{I}$ *Dadaş 1885*
33. Peștera *Gura Cetății* (satul Peștera, com. Sălașul de Sus, raionul Hațeg, reg. Hunedoara, loc. nr. 101, ind. izolați, 22 aug. 1954).
34. Peștera *din Valea Cheii* — Val. Munteanu — (com. Pui, raionul Hațeg, reg. Hunedoara, loc. nr. 106, ind. izolați, 28 aprilie 1954).
- (M) 35. Localitatea *Sibiu* (reg. Brașov, loc. nr. 114, citat de Paszlawzsky, 1918). $\bar{I}$ *Dadaş 1885*
36. Peștera *Poiana Mănăstirii* (com. Comana de Sus, raionul Rupea, reg. Brașov, loc. nr. 119, colonie, 30 mai 1958).
37. Peștera *din satul Peștera* (com. Moeciu de Sus, raionul Codlea, reg. Brașov, loc. nr. 124, colonie și resturi subfosile, 23 aprilie 1952; 30 mai 1952; 18 dec. 1954).
- (M) 38. Localitatea *Toplița-Ciucului* (~~raionul Miercurea Ciuc~~, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 134, citat de R. Călinescu, 1931).
- (M) 39. Peștera *Mare nr. 14* (Orbán Balázs) din cheile Virghișului (com. Murești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 141, colonie, 20 ian. 1951; 15 mai 1954; 20 ian. 1957; 23 ian. 1958). $\bar{I}$ *Bielz 1889 $\bar{I}$ *Dadaş 1885**
- (M) 40. Localitatea *Cluj* (reg. Cluj, loc. nr. 168, citat de Paszlawzsky, 1918).
41. Localitatea *Gherla-Someș* (raionul Gherla, reg. Cluj, loc. nr. 169, citat de Paszlawzsky, 1918).
- (M) 42. Peștera *Igrîța* (raionul Gherla, reg. Cluj, loc. nr. 171, citat de Paszlawzsky, 1918). (L)
43. Peștera *Moncasa* (raionul Gurahonț, reg. Crișana, loc. nr. 181, ind. izolați, aug. 1950).
44. Peștera *Hoanca din Piatra Corbului* (raionul Gurahonț, reg. Crișana, loc. nr. 182, ind. izolați, aug. 1950).
45. Peștera *Măgura Sighiștelului* (com. Măgura, raionul Lunca Vașcăului, reg. Crișana, loc. nr. 186, ind. izolați, 26 oct., 4 dec. 1949).

16. Peștera de la Fînațe (com. Fînațe, raionul Lunca Vașcăului, reg. Crișana, loc. nr. 188, ind. izolați, leg. C. Pleșa). $\bar{\Gamma}$ Petrușni 1854
17. Peștera de la Ferice (com. Ferice, raionul Lunca Vașcăului, reg. Crișana, loc. nr. 198, ind. izolați, 7 dec. 1949; 30 iulie 1954, leg. C. Rădulescu). $\bar{\Gamma}$ Petrușni 1854
18. Peștera Meziad (raionul Beiuș, reg. Crișana, loc. nr. 192, colonie, 20 mai 1953).
19. Peștera Pișnița (com. Aleșd, raionul Aleșd, reg. Crișana, loc. nr. 194, colonie, 25 aprilie 1953; 18 martie 1955). $\bar{\Gamma}$ Petrușni 1854
20. Peșt. Așăleu $\bar{\Gamma}$ Petrușni : Fiziološkiy Yedov 1865

Nyctalus lasiopterus Schreber 1780
Nyctalus siculus Palumbo 1868

Gigantscaia vecerņița
 Giant Noctule

Aria de răspîndire : în limitele arealului său, care par a se suprapune cu cele ale lui *Nyctalus leisleri*, este menționat numai în câteva localități, în sudul Franței, în Elveția la Amsteg și Zengg. În Uniunea Sovietică, Kusia kin îl semnaleză pînă în regiunea Moscovei și a Volgăi și la sud pînă în Crimeea și Transcaucazia.

Nu a fost găsit decît în scorburi de copaci, uneori în coloniile de *Nyctalus noctula*. Este cel mai mare și cel mai rar liliac din Europa.

În R.P. Romîna a fost găsit de noi într-o scorbură de tei, în pădurea Comana (20 mai 1953). Individul ♀ se afla în compania unei mici colonii de *Nyctalus noctula* (scheletul aparține colecției Institutului de speologie din București).

Dimensiunile pieselor scheletice ale lui *Nyctalus lasiopterus* ♀ de la Comana :

Lung. condilobazală	22 mm
„ mandibulei	17 mm
„ rîndului superior de dinți	8,9 mm
„ rîndului inferior de dinți	9,6 mm
„ antebrațului	65 mm

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 7)

Localitatea Comana (raionul Vidra, reg. București, loc. nr. 22, 1 ♀, 20 mai 1953).

Nyctalus noctula (Schreber 1774)

(fig. 15)

Rijaia vecernița

Great Bat

La Noctule

Abendsegler

Aria de răspîndire : cuprinde aproape în întregime Europa, din sudul Norvegiei și Scoția pînă la Marea Mediterană și nordul Africii. În Asia ajunge la est de Altai, iar în nord urecă pînă la cercul polar. Această specie, este cea mai larg răspîndită dintre speciile genului *Nyctalus* și, în același timp, cea mai puțin specializată.

Așa după cum se prezintă repartiția actuală a celor 5 specii de *Nyctalus*, putem presupune că forma primitivă a ocupat în trecut un areal care se întindea din Insulele Azore pînă în Japonia. În limitele acestui areal s-au separat mai multe specii, dintre care *Nyctalus noctula* cuprinde

Fig. 15. — *Nyctalus noctula* ♂, luat din clopotnița bisericii catolice din Rîșnov, ianuarie 1955.

cea mai mare parte. Întreruperea dintre limita de răsărit a arealului lui *Nyctalus noctula* și *N. aviator* nu o putem admite decît ca o lipsă a cercetărilor în acea regiune. Dacă specia actuală nu există, desigur că în depozitele fosilifere mai vechi trebuie să apară și resturi scheletice fie a lui

Nyctalus noctula, fie a unei forme mai primitive, din care s-a separat specia extrem orientală a lui *Nyctalus aviator*. Discontinuitatea arealului nu poate fi reală din punct de vedere istoric.

În Europa arealul lui *Nyctalus noctula* se suprapune cu al lui *Nyctalus leisleri* și al lui *Nyctalus lasiopterus*.

În ceea ce privește focarul de apariție a speciei primitive de *Nyctalus*, se poate ca el să fi fost mediteranean și să fi cîștigat treptat spații noi pînă în Extremul Orient, datorită labilității sale ecologice. *Nyctalus noctula* este forma cea mai apropiată de această tulpină primitivă. *Nyctalus aoreum* și *Nyctalus aviator* fiind speciile extreme ale arealului primitiv iar *Nyctalus leisleri* și *Nyctalus lasiopterus* se întîlnesc în cuprinsul arealului actual al lui *Nyctalus noctula*.

Din punct de vedere ecologic, *Nyctalus noctula* este considerat ca formă adaptată la adăposturi variate: scorburi de copaci, poduri de clădiri, spații de sub streșini, clopotnițe și pivnițe.

Toți cercetătorii sînt de acord că *Nyctalus noctula* nu a fost nicicdată întîlnit în peșteri, nici vara, nici în timpul somnului de iarnă. V. A e l l e n specifică chiar că „*Nyctalus noctula* n'a pas été trouvée dans les fouilles de Saint-Brais”.

În România această specie este una din formele de chiroptere cu răspîndire largă și a fost semnalată pînă în 1931 în 21 de localități.

Cercetările făcute în ultimii ani au mai adăugat date noi asupra răspîndirii acestei specii în R.P. Romîna. Pe lângă observațiile făcute asupra coloniilor sau a indivizilor izolați, găsiți în scorburi sau în diferite adăposturi din clădiri, a mai fost descoperit un adevărat depozit de resturi scheletice, aparținînd acestei specii, în peștera Cioclovina cu Apă (1954). Majoritatea acestor schelete s-au găsit pe suprafața planșeului, pe o platformă cu 10 m deasupra văii cursului subteran. Descoperirea acestor schelete este legată strîns de descoperirea primului tezaur Hallstattan din peșterile noastre. Printre mărgelile de chihlimbar răspîndite pe podea erau amestecate și aceste resturi. Faptul care ne-a determinat să apreciem timpul de cînd provin în această peșteră a fost găsierea a numeroase piese de tezaur și de schelete înglobate în aceeași crustă calcaroasă. După aprecierea specialiștilor arheologi, tezaurul are o vechime cam de 2 900 de ani. Putem aprecia, cu oarecare aproximație, că și scheletele de *Nyctalus noctula* din peștera Cioclovina cu Apă, provin din același timp.

După această primă descoperire s-au mai găsit schelete de *Nyctalus noctula* încă în 6 peșteri. Pînă acum însă nu am găsit resturi fosile ale acestei specii în săpăturile paleontologice întreprinse la noi în țară. Cercetările sînt încă în curs.

În decembrie 1962 am mai găsit 1 ♂ de *Nyctalus noctula* în peștera Șura Mare.

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 7)

Petluyi 1846 - Erdely

1. Localitatea Iași (reg. Iași, loc. nr. 4, leg. Z. Feider).
2. Localitatea Slobozia-Ialomița (raionul Slobozia, reg. București, loc. nr. 20, citat de R. Călinescu, 1931).

3. Localitatea *Comana* (raionul Vidra, reg. București, loc. nr. 22, ind. izolați, 20 mai 1953).
2. 4. Localitatea *Prundu* (raionul Vidra, reg. București, loc. nr. 23, citat de R. Călinescu, 1931).
5. Localitatea *Cernica* (raionul Brănești, reg. București, loc. nr. 24, ind. izolați, 10 iun. 1954).
6. Localitatea *București* (reg. București, loc. nr. 25, ind. izolați, 2, 24 martie 1954).
3. 7. Localitatea *Găgeni* (raionul Găgeni, reg. Ploiești, loc. nr. 27, citat de R. Călinescu, 1931).
8. Peștera *Lilieciilor* (Sf. Grigore Decapolitu) de la mănăstirea Bistrița (com. Costești, raionul Horezu, reg. Argeș, loc. nr. 36, resturi subfosile, 1952).
4. 9. Localitatea *Bîrza* (raionul Segarcea, reg. Oltenia, loc. nr. 37, citat de R. Călinescu, 1931).
10. Peștera *Muierii* de la Baia de Fier (raionul Novaci, reg. Oltenia, loc. nr. 39, resturi subfosile, 1954).
5. (u) 11. Localitatea *Plavișevita* (raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 65, citat de Paszlawszky, 1918). I *Mihaly 1900: leg Drachman Euril a felis denuvirib. ban (MM)*
12. Peștera *Ponicova* (raionul Orșova, reg. Banat, loc. nr. 66, resturi subfosile, leg. Șt. Negrea, 15 dec. 1956).
2. (u) 13. Localitatea *Oravița* (reg. ~~Banat~~, loc. nr. 74, citat de Paszlawszky, 1918). I *Mihaly 1900: leg Koczau Antal 1883*
- (u) 14. Localitatea *Dobra* (raionul Ilia, reg. Hunedoara, loc. nr. 89, citat de Paszlawszky, 1918). I *Bielz 1876 (H. Deptary 1885)*
- (u) 15. Localitatea *Alba Iulia* (raionul Alba, reg. Hunedoara, loc. nr. 99, citat de Paszlawszky, 1918). I *Deady 1885*
16. Peștera *Cioclovina cu Apă* (com. Boșorod, raionul Hațeg, reg. Hunedoara, loc. nr. 105, resturi subfosile, 28 mai 1953; 11 dec. 1953).
- (u) 17. Localitatea *Sibiu* (reg. Brașov, loc. nr. 114, citat de Paszlawszky, 1918). I *Bielz 1856* I *Deady 1885*
18. Localitatea *Rîșnov* — clopotnița bisericii catolice — (raionul Codlea, reg. Brașov, loc. nr. 127, colonie, 4 nov. 1954).
- (u) 19. Localitatea *Brașov* (reg. Brașov, loc. nr. 132, citat de Paszlawszky, 1918). I *Bielz 1883* *Mureșului B. Hovdalan*
- (u) 20. Localitatea *Toplița Ciocului* (raionul Miercurea Ciuc, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 134, citat de Paszlawszky, 1918).
21. Peștera nr. 8 (calului) din cheile Virghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 139, resturi subfosile, 1957).
22. Peștera nr. 53 din Cheile Virghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 156, resturi subfosile, 8 sept. 1958).
- (u) 23. Localitatea *Reghin* (raionul Reghin, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 159, citat de Paszlawszky, 1918). I *Bielz 1883*
- (u) 24. Localitatea *Teaca* (raionul Bistrița, reg. Cluj, loc. nr. 161, citat de Paszlawszky, 1918). I *Bielz 1883*

25. Localitatea *Bistrița, Năsăud* (raionul Năsăud, reg. Cluj, loc. nr. 163, citat de Paszlawzsky, 1918). $\bar{I}$ Biele 1888 14
26. Localitatea *Aiud* (reg. Cluj, loc. nr. 165, citat de R. Călinescu 1931). $\bar{I}$ Deby 1885 16
27. Localitatea *Cornești* (com. Mihai Viteazu, raionul Turda, reg. Cluj, loc. nr. 167, citat de R. Călinescu, 1931). $\bar{I}$ Sibiu - Deby 16
28. Localitatea *Cluj* (reg. Cluj, loc. nr. 168, citat de Paszlawzsky, 1918). $\bar{I}$ Deby 1885 17
29. Localitatea *Gherla-Someș* (raionul Gherla, reg. Cluj, loc. nr. 169, citat de Paszlawzsky, 1918). $\bar{I}$ Deby 1885 ME, II Meley MNM 18
30. Localitatea *Toplița* (raionul Jibău, reg. Cluj, loc. nr. 176, citat de R. Călinescu, 1931). 19
31. Localitatea *Zalău* (raionul Zalău, reg. Cluj, loc. nr. 177, citat de Paszlawzsky, 1918). $\bar{I}$ Deby 20
32. Peștera *Ghețarul de la Scărișoara* (raionul Lunca Vașcăului, reg. Crișana, loc. nr. 183, resturi subfosile, leg. M. Pintea).
33. Localitatea *Oradea* (reg. Crișana, loc. nr. 199, citat de Paszlawzsky, 1918). 21

Nyctalus leisleri Kühl 1818

Malaia vecernița
La Nyctale de Leisler
Kleinabendsegler

Aria de răspîndire : Europa, din Irlanda pînă la Volga ; la nord limita este marcată de Marea Baltică și de linia Sobicz-Jaroslav-Kuznieck ; la sud a fost semnalat în Spania, R.P. Ungară, R.P. Romîna, Crimeea, Caucaz.

În toate țările europene unde este semnalat se vorbește ca de o specie rar întîlnită. Adăposturile de vară cunoscute sînt numai scorburile copacilor iar pentru iarnă scorburile și podurile clădirilor.

La noi în țară este citat în 4 localități de Miller (1912), Paszlawzsky (1918) și R. Călinescu (1931). Cercetările noastre nu au dus la găsirea unui adăpost în plus a acestei specii.

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 7)

1. Localitatea *Bustenari* (raionul Cîmpina, reg. Ploiești, loc. nr. 29, citat de G. Miller, 1912, leg. W. Dadson). 1
2. Localitatea *Birza* (raionul Segarcea, reg. Oltenia, loc. nr. 37, citat de R. Călinescu, 1931). 2
3. Localitatea *Oravița* (reg. Banat, loc. nr. 74, citat de Paszlawzsky, 1918). $\bar{I}$ Meley, 1900 ; leg. Koczary Antal 1885 (M.N.M.) 3
4. Localitatea *Gherla-Someș* (raionul Gherla, reg. Cluj, loc. nr. 169, citat de R. Călinescu, 1931). 4
5. Sit Gotthard Környelke (Szentek Doboka megye) leg. Madarász Gyula 1894 jún. 14 ♀ pl (M.N.M.)
V. - Gotthard (Szentek)

Plecotus auritus (Linné 1758)

(fig. 16)

Uşan

Long-eared Bat

L'Oreillard

Langohrfledermaus

Aria de răspîndire : din Insulele Canare și Portugalia pînă în Kamciatka, Sahalin și Japonia ; din nordul Saharei și sudul Himalaiei pînă în dreptul latitudinii nordice de 62° (K u s i a k i n). După R y b e r g, a fost întîlnit chiar dincolo de cercul polar.

Plecotus auritus este o specie exclusiv paleartică, fără să pătrundă în regiunile sudice, și cu arealul cel mai întins, fără discontinuitate. Este considerat de K u s i a k i n printre speciile cu cea mai accentuată plasticitate ecologică dintre chiropterele paleartice, utilizînd tipuri variate de adăposturi. Nu face parte dintre speciile gregare, asociațiile observate fiind constituite numai din cîtiva indivizi. Aceste mici grupări se întîlnesc mai ales în timpul nașterilor și sînt alcătuite din femele.

La noi în țară sînt răspîndiți pretutindeni, însă răzleți, așa că se întîlnesc destul de rar. Pînă în 1933 a fost semnalat în 20 de localități.

Noi am găsit două forme de *Plecotus auritus* : forma tip *Plecotus auritus auritus* și o formă deosebită, pe care am capturat-o din cîteva peșteri ¹.

Numai o singură dată am găsit o colonie mică de 5 indivizi ♀♀, într-o scorbură de tei din pădurea Comana (mai 1952). În peșteră nu l-am găsit decît iarna și numai ca indivizi izolați. De cele mai multe ori hibernează în apropierea intrărilor, la temperaturi cuprinse între 2° și 4°C. A fost însă observat și la 300 m distanță de la intrare la o temperatură de 7° (Topolnița, dec. 1958).

K o r m o ș îl citează în depozitele cromerene de la Betfia, împreună cu *Plecotus crassidens* n. sp.

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 7)

1. Peștera *Gura Dobrogei* (raionul Medgidia, reg. Dobrogea, loc. nr. 10, indivizi izolați, 20 ian. 1956).
2. Localitatea *Constanța* (reg. Dobrogea, loc. nr. 13, citat de R. Călinescu, 1931).
3. Localitatea *Cernavoda* (raionul Medgidia, reg. Dobrogea, loc. nr. 14, citat de R. Călinescu, 1931).
4. Localitatea *Comana* (raionul Vidra, reg. București, loc. nr. 22, colonie, 20 mai 1953).
5. Localitatea *Cernica* (raionul Brănești, reg. București, loc. nr. 23, ind. izolați, 10 iun. 1954).

¹ Recent am stabilit că exemplarele din Peștera Liliecilor de la Gura Dobrogei, din peșterile din Oltenia, reg. Hunedoara și Cheile Virghișului aparțin speciei *Plecotus austriacus* Fischer 1829.

6. Localitatea București (reg. București, loc. nr. 25, ind. izolați, aug. 1954).

7. Peștera Liliecilor (Sf. Grigore Decapolitu) de la mănăstirea Bistrița

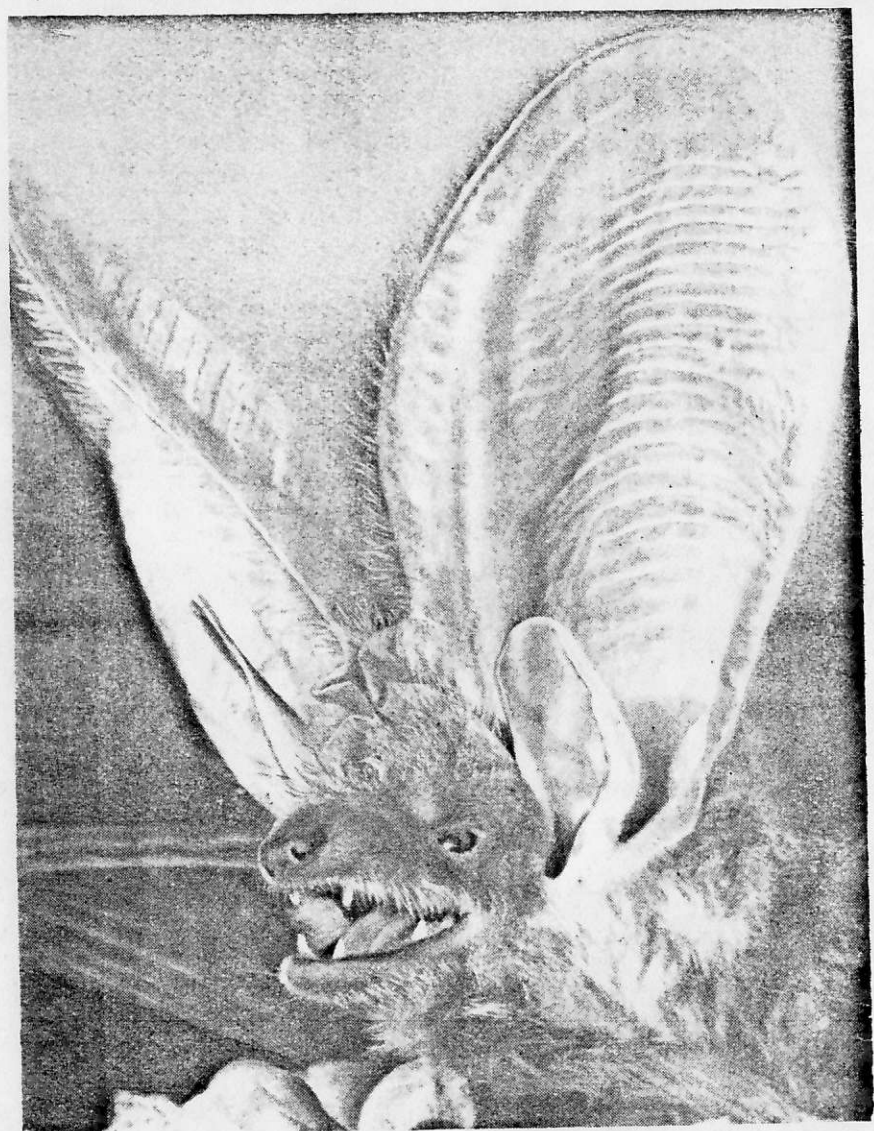

Fig. 16. — *Plecolus auritus* ♀, găsit într-o scorbură de tei din pădurea Comana, mai 1953.

(com. Costești, raionul Horezu, reg. Argeș, loc. nr. 36, ind. izolați, 2 aprilie 1953).

8. Peștera Fușteica (sat Isverna, com. Poerua, raionul Baia de Aramă, reg. Oltenia, loc. nr. 42, ind. izolați, 21 dec. 1955).

Michelin 1900 : a M.N.M. organizate și publicitate

100

-B
N
sing
N

9. Peștera *Bulba* (Valea Malareca, raionul Baia de Aramă, reg. Oltenia, loc. nr. 57, ind. izolați, 22 dec. 1958, leg. A. Decu).
10. Peștera *Valea Mare* — Topolnița (com. Cireșu, raionul Turnu Severin, reg. Oltenia, loc. nr. 59, ind. izolați, 20 dec. 1958).
11. Peștera *din spatele casei parohiale* (com. Căprioara, raionul Lipova, reg. Banat, loc. nr. 82, ind. izolați, 18 mai 1952).
3. (ii) 12. Localitatea *Deva* (raionul Ilia, reg. Hunedoara, loc. nr. 88, citat de Paszlawzsky, 1918). I. leg. Mallász György 1899 június (M.N.M.)
4. (E) 13. Localitatea *Alba Iulia* (raionul Alba, reg. Hunedoara, loc. nr. 99, citat de Méhely, 1900). I. Dadány 1885
14. Peștera *Cioclorina cu Apă* (com. Boșorod, raionul Hațeg, reg. Hunedoara, loc. nr. 105, ind. izolați, 14 dec. 1953).
15. Peștera *din Valea Cheii* — Val. Munteanu — (com. Pui, raionul Hațeg, reg. Hunedoara, loc. nr. 106, ind. izolați, 23 ian. 1954).
16. Peștera *Plaișorul Livadenilor* — lui Ion — (raionul Hațeg, reg. Hunedoara, loc. nr. 107, ind. izolați, 20 ian. 1954).
17. Peștera *de la Alunii Negri* (com. Cîmpul lui Neag, raionul Petroșeni, reg. Hunedoara, loc. nr. 112, resturi subfosile, 23 aug. 1955; 28 aug. 1956).
5. 18. Localitatea *Sibiu* (reg. Brașov, loc. nr. 114, citat de R. Călinescu, 1931).
19. Peștera *din Valea Fundata* (com. Rîșnov, raionul Codlea, reg. Brașov, loc. nr. 126, 1 ♀, 17 dec. 1956).
- G. (ii) 20. Localitatea *Araci* (raionul Codlea, reg. Brașov, loc. nr. 131, citat de Méhely, 1900). I. Dadány 1885
7. (ii) 21. Localitatea *Brașov* (reg. Brașov, loc. nr. 132, citat de Paszlawzsky, 1918). I. Dadány 1885 (E.M.F.) / II. Méhely, 1895 (M.N.M.)
8. (ii) 22. Localitatea *Aninoasa* (raionul Sf. Gheorghe, reg. ^{Cluj} ~~Mureș-Autonomă~~ Maghiară, loc. nr. 133, citat de Méhely, 1900). I. Dadány 1885-Eszperitok
23. Peștera nr. 36 din cheile Virghișului (com. Mercești, raionul Odoarei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 151, 1 ♂, dec. 1957).
9. 24. Localitatea *Bistrița* (reg. Cluj, loc. nr. 160, citat de Paszlawzsky, 1918).
10. 25. Localitatea *Sieu* (raionul Bistrița, reg. Cluj, loc. nr. 162, citat de ~~Méhely, 1900~~). Topol 54
11. (ii) 26. Localitatea *Cheile Turzii* (raionul Turda, reg. Cluj, loc. nr. 162, citat de Méhely, 1900).
12. 27. Localitatea *Aiud* (reg. Cluj, loc. nr. 165, citat de Borzsák, 1933).
13. (ii) 28. Localitatea *Cluj* (reg. Cluj, loc. nr. 168, citat de Paszlawzsky, 1918).
14. (ii) 29. Localitatea *Gherla Someș* (raionul Gherla, reg. Cluj, loc. nr. 169, citat de Méhely, 1900).
15. (ii) 30. Localitatea *Orman* (raionul Gherla, reg. Cluj, loc. nr. 170, citat de Méhely, 1900).
16. (ii) 31. Localitatea *Simișna* (raionul Dej, reg. Cluj, loc. nr. 172, citat de Méhely, 1900).
17. (ii) 32. Localitatea *Dej* (reg. Cluj, loc. nr. 173, citat de Méhely, 1900).
18. (ii) 33. Localitatea *Mesteacăn Someș* (raionul Dej, reg. Cluj, loc. nr. 175, citat de Paszlawzsky, 1918).

34. Localitatea *Zalău* (reg. Cluj, loc. nr. 177, citat de Méhely, 1900). 19
Dadaş 1885 (EMF)
35. Localitatea *Aghireş* (raionul Zalău, reg. Cluj, loc. nr. 178, citat de R. Călinescu, 1931).
36. Localitatea *Minăşturul Românesc* (raionul Huedin, reg. Cluj, loc. nr. 179, citat de Paszlawzky, 1918). 24
[Kalezi monastir - Dadaş 1885]
37. Peştera *Meziad* (raionul Beiuş, reg. Crişana, loc. nr. 192, 20 mai 1953).
38. Localitatea *Hodoş* (reg. ^{Măgeş} Crişana, loc. nr. 201, citat de R. Călinescu, 1931). 22
to Herman 046 1869

Barbastella barbastellus (Schreber 1774)

(fig. 17)

Europeiscaia şirocouşea
 Barbastelle
 La Barbastelle
 Mopsfledermaus

Aria de răspîndire : Anglia, sudul Scandinaviei, Europa Centrală, vestul Ucrainei şi vestul Crimei, Caucaz şi Transcaucazia (K u s i a k i n).

La est de Marea Caspică, K u s i a k i n a descoperit altă specie de *Barbastella* (*B. darjelingensis*). Arealul acestei specii cuprinde extremitatea

Fig. 17. — *Barbastella barbastellus* ♀, individ capturat în Peştera din Valea Fundata, ianuarie 1954.

sudică a Uniunii Sovietice pînă în China. Nu se dau indicaţii ce specie de *Barbastella* a fost semnalată în Japonia, Insulele Malaeze şi Australia.

Noi am găsit-o prima oară în Peștera Liliecilor de la mănăstirea Bistrița, în ianuarie 1953. Studiul acestei specii noi pentru R.P.R. ne-a dat posibilitatea să revizuiem sistematica familiei *Vespertilionidae* și să înlocuim subfamilia *Miniopterinae* prin subf. *Barbastellinae* (1953). Din subfamilia *Barbastellinae* fac parte două genuri, *Barbastella* și *Plecotus*.

Iarna, *Barbastella* se adăpostește în peșteri, tunele sau pivnițe, iar vara se întâlnește mai des în scorburile copacilor, în crăpăturile zidurilor și chiar între cercevelele ferestrelor.

La noi ca și în celelalte țări *Barbastella barbastellus* este o specie rară. Până acum am găsit-o în 4 peșteri în timpul hibernației. În toate patru cazurile, indivizii se găseau pe galeriile din preajma intrărilor. La temperaturi scăzute — aproximativ 2°.

Așa cum a observat și Eisentraut, *Barbastella* este sensibilă la frig și de aceea apare uneori mai târziu în adăpostul de iarnă părăsindu-l la începutul lunii martie. În Peștera Liliecilor de la mănăstirea Bistrița a apărut abia în ianuarie.

În peștera din Valea Fundata, colonia de hibernație era constituită la 17 dec. 1954 din 7 indivizi, 3 ♂♂ și 4 ♀♀ care stăteau înghesuiți într-o nișă mică a peretelui, la 3 m înălțime. Temperatura în dreptul coloniei era de 2°. Somnul de hibernație al liliecilor era destul de profund, aceștia rămânând neclintiți chiar după ce au fost fotografiați de mai multe ori.

Venind trei ierni la rând în peștera din Valea Fundata, am regăsit pe *Barbastella barbastellus* în același loc, în galeria de intrare, numai că indivizii nu mai erau grupați în colonie, ci stăteau singuratici, câte unul sau doi, în scobiturile pereților.

Toate cele 4 peșteri în care s-a găsit *Barbastella* au o umiditate pronunțată, două din ele fiind traversate de cite o vale subterană. Alitudinea lor este cuprinsă între 600 m și 850 m.

Răspîndirea în R.P.R. (fig. 7)

1. Peștera *Liliecilor* (Sf. Grigore Decapolitu) de la mănăstirea Bistrița (com. Costești, raionul Horezu, reg. Argeș, loc. nr. 36, ind. izolați, 6 aprilie 1953).
2. Peștera *Cioclovina cu Apă* (com. Boșorod, raionul Hațeg, reg. Hunedoara, loc. nr. 105, ind. izolați, 10 dec. 1953).
3. Peștera *de la Alunii Negri* (com. Cîmpul lui Neag, raionul Petroșeni, reg. Hunedoara, loc. nr. 112, resturi subfosile, 23 aug. 1955; 28 aug. 1956).
4. Peștera din Valea *Fundata* (com. Rîșnov, raionul Codlea, reg. Brașov, loc. nr. 126, colonie, 17 dec. 1953).
5. Peștera nr. 16 din cheile Vîrghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 142, resturi subfosile, 1957).
6. Peștera nr. 20 (Gabor) din cheile Vîrghișului (com. Merești, raionul Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară, loc. nr. 145, 1 ♀, 12 mart. 1959).

7. Ploti b9 ← Nagy Plotu 1990 XII.28. leg. Kesz & Baruti 1 pi
Fekér Plotu 1996 I.3 leg. Baruti 1 pi

Распространение рукокрылых (*Chiroptera*) в Румынской Народной Республике

Резюме

Фауна рукокрылых РНР является смесью северных, южных, центрально-европейских и азиатских форм.

Разнообразие современного рельефа страны и разнообразная палеогеографическая эволюция различных областей создают благоприятные условия для многообразия форм.

Появление лесов, покрывающих равнинные, холмистые или горные области, и широкое распространение известняков с многочисленными пещерами играет очень важную роль в жизни рукокрылых.

Изучение рукокрылых РНР началось в 1950 году. Более ранние данные являются лишь простыми перечнями видов, без приведения экологических данных.

В работе приводятся результаты исследований авторов, касающиеся распределения рукокрылых, в особенности видов, использующих пещеры в качестве убежища, хотя бы во время одного из сезонов.

Исследование пещерных отложений позволило получить как с поверхности, так и из глубины, при помощи буровых работ и раскопок, богатый материал скелетных остатков современных полупскопаемых и ископаемых форм.

Комплексное изучение этого материала позволило авторам охватить, правда лишь частично, фаунистический состав рукокрылых РНР в его исторической перспективе.

Вследствие того, что распределение и состав этой фауны тесно связаны с экологическими факторами, авторы сочли нужным указать для каждого вида в отдельности данные относительно условий его существования.

Прилагается список современных видов, обнаруженных в РНР:

Семейство *Rhinolophidae*

1. *Rhinolophus ferrum — equinum* Schreber
2. „ *hipposideros* Bechstein
3. „ *mehelyi* Matschie
4. „ *euryale* Blasius
5. „ *blasii* Peters

Семейство *Vespertilionidae*

6. *Myotis myotis* Borkhausen
7. „ *oxygnathus* Monticelli
8. „ *bechsteini* Kühl
9. „ *dasycneme* Boie

10. *Myotis daubentoni* Kühl
11. „ *capaccinii* Bonaparte
12. „ *nattereri* Kühl
13. „ *emarginatus* Geoffroy
14. „ *mystacinus* Kühl
15. „ *ikonnikovi* Ognev
16. *Nyctalus noctula* Schreber
17. „ *lasiopterus* Schreber
18. „ *leisleri* Kühl
19. *Miniopterus schreibersi* Kühl
20. *Plecotus auritus* Linnaeus
21. *Barbastella barbastellus* Schreber
22. *Vespertilio murinus* Linnaeus
23. *Eptesicus serotinus* Schreber
24. „ *sodalis* Barrot Hammlton
25. „ *nilssoni* Keyserling et Blasius
26. *Pipistrellus pipistrellus* Schreber
27. „ *nathusii* Keyserling et Blasius

Фауна рукокрылых, обнаруженная при раскопках плейстоцена, произведенных в РНР:

- Myotis myotis* Borkhausen
- „ *oxygnathus* Monticelli
- „ *nattereri* Kühl
- „ *bechsteini* Kühl
- „ *emarginatus* Geoffroy

Eptesicus serotinus Schreber

Miniopterus schreibersi Kühl

Plecotus auritus Linnaeus

Доледниковая фауна, цитированная Кермесом для Бетфии:

28. *Myotis baranensis* Kermes
29. *Myotis schaubi* Kermes
- „ *daubentoni* Leisleri Kühl
- „ *emarginatus* Geoffroy
- Plecotus auritus* Linnaeus

30. „ *crassidens* Kermes

31. *Eptesicus preglacialis*
Rhinolophus ferrum-equinum

К этому списку следует добавить еще следующие два вида, обнаруженные авторами в этом отношении:

- Myotis oxygnathus* Monticelli
- „ *bechsteini* Kühl

Следующие виды упоминаются впервые в РНР: *Rhinolophus blasii*, *Myotis ikonnikovi*, *Barbastella barbastellus* и *Nyctalus lasiopterus*.

Следующие виды живут многочисленными колониями: *Myotis myotis*, *Miniopterus schreibersi*, *Rhinolophus méhelyi*, *Rh. ferrum-equinum*, *M. emarginatus*, *Rh. blasii* и *Rh. furyale*¹⁾

¹⁾ За последнее время был еще обнаружен вид *Plecotus austriacus*.